

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-105-09

Druk nr 2258
Warszawa, 20 sierpnia 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o ratyfikacji Protokołu Zmieniającego
Konwencję wiedeńską z 1963 roku o
odpowiedzialności cywilnej za szkodę
jądrową, sporządzonego w Wiedniu
dnia 12 września 1997 roku.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych i Minister Środowiska.

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 12 września 1997 roku został sporządzony w Wiedniu Protokół Zmieniający Konwencję wiedeńską z 1963 roku o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową.

Po zaznajomieniu się z powyższym Protokołem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,
- będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

U S T A W A

z dnia

**o ratyfikacji Protokołu Zmieniającego Konwencję wiedeńską z 1963 roku
o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową, sporządzonego w Wiedniu dnia
12 września 1997 roku**

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Protokołu Zmieniającego Konwencję wiedeńską z 1963 roku o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową, sporządzonego w Wiedniu dnia 12 września 1997 roku.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Przed katastrofą reaktora jądrowego w Czarnobylu (dnia 26 kwietnia 1986 r.) w dziedzinie odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową obowiązywały na świecie następujące umowy międzynarodowe:

- Konwencja paryska o odpowiedzialności wobec osób trzecich w dziedzinie energii jądrowej z dnia 29 lipca 1960 r., zmieniona Protokołem dodatkowym z dnia 28 stycznia 1964 r. oraz Protokołem z dnia 16 listopada 1982 r., która weszła w życie dnia 1 kwietnia 1968 r., zwana dalej „Konwencją paryską”,
- Konwencja brukselska z dnia 31 stycznia 1963 r. uzupełniająca Konwencję paryską, zmieniona Protokołem dodatkowym z dnia 28 stycznia 1964 r. oraz Protokołem z dnia 16 listopada 1982 r., która weszła w życie dnia 4 grudnia 1974 r., zwana dalej „Konwencją brukselską”,
- Konwencja wiedeńska o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową, sporządzona w Wiedniu dnia 21 maja 1963 r., zwana dalej „Konwencją wiedeńską 1963” (Dz. U. z 1990 r. Nr 63, poz. 370).

Konwencja paryska powstała pod egidą Organizacji Współpracy i Rozwoju Gospodarczego (OECD) i jej stronami zostały w zasadzie tylko państwa-członkowie tej organizacji; z kolei Konwencja brukselska była otwarta jedynie dla państw-stron Konwencji paryskiej. Konwencja wiedeńska 1963 powstała natomiast jako odpowiedź Organizacji Narodów Zjednoczonych na Konwencję paryską (jej depozytariuszem jest Dyrektor Generalny Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej) i skupia obecnie 35 państw-stron.

Po katastrofie czarnobylskiej Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej w Wiedniu (MAEA) podjęła prace mające na celu wprowadzenie takiego międzynarodowego uregulowania kwestii odpowiedzialności za szkody jądrowe, które zapewniłoby należyte odszkodowania tym, którzy ucierpieli wskutek awarii obiektu jądrowego związanego z pokojowym wykorzystaniem energii jądrowej. Kwestią o znaczeniu szczególnym była odpowiedzialność za szkody jądrowe o zasięgu transgranicznym,

w szczególności z uwagi na prezentowane wówczas stanowisko władz byłego Związku Radzieckiego. Związek Radziecki kwestionował obowiązek wypłaty odszkodowania za szkody transgraniczne spowodowane w wyniku katastrofy w Czarnobylu, motywując to brakiem międzynarodowego uregulowania kwestii odpowiedzialności za takie szkody. W 1988 r. w następstwie działań podjętych przez MAEA obie Konwencje – paryska i wiedeńska 1963 – zostały połączone Wspólnym protokołem dotyczącym stosowania Konwencji wiedeńskiej i Konwencji paryskiej (o odpowiedzialności za szkody jądrowe), sporządzonym w Wiedniu dnia 21 września 1988 r., zwanym dalej „Wspólnym Protokołem”, którego sens polegał na tym, że poszkodowani z państw członkowskich Konwencji paryskiej mogli korzystać z ochrony, jaką zapewniała poszkodowanym Konwencja wiedeńska 1963, i odwrotnie. Było to rozwiązanie tymczasowe, bo obie Konwencje zapewniały odszkodowanie za następstwa wypadku jądrowego w granicach sum niewspółmiernie niskich w porównaniu z zakresem szkód, jakie może spowodować katastrofa jądrowa; szkody powstałe w wyniku katastrofy w Czarnobylu oszacowano w 1992 r. na 30 mld USD. Konwencja paryska uzupełniona Konwencją brukselską zapewnia kompensację z funduszy prywatnych i publicznych do wysokości 300 mln jednostek obliczeniowych SDR (wymienialna jednostka rozrachunkowa Międzynarodowego Funduszu Walutowego stosowana w rozliczeniach międzynarodowych), czyli około 450 mln USD, natomiast Konwencja wiedeńska 1963 jedynie do 5 mln USD wg kursu złota w 1963 r., czyli około 40 mln USD.

W 1989 r. zapadła decyzja o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Konwencji wiedeńskiej 1963, co stało się faktem w 1990 r. (Dz. U. z 1990 r. Nr 63, poz. 370 i 371), oraz do Wspólnego Protokołu (Dz. U. z 1994 r. Nr 129, poz. 633 i 634).

Mając na uwadze niedoskonałość powyższych instrumentów prawa międzynarodowego, wynikającą z doświadczeń związanych ze skutkami katastrofy czarnobylskiej, MAEA kontynuowała prace ukierunkowane na wynegocjowanie rozwiązania zapewniającego ewentualnym poszkodowanym efektywną i realną ochronę, bądź to przez uzupełnienie odszkodowania należnego od osoby eksploatującej urządzenie jądrowe (operatora) świadczeniami z funduszy publicznych, bądź też przez wprowadzenie prawnomiędzynarodowej odpowiedzialności państwa za szkody transgraniczne spowodowane przez wypadek jądrowy w urządzeniu znajdującym się na jego terytorium lub pod jego jurysdykcją.

Powstały w wyniku negocjacji prowadzonych pod auspicjami MAEA Protokół Zmieniający Konwencję wiedeńską z 1963 roku o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową, sporządzony w Wiedniu dnia 12 września 1997 r., zwany dalej „Protokołem”, poprawia, w porównaniu ze stanem prawnym obowiązującym wcześniej, sytuację osób poszkodowanych wskutek wypadku jądrowego, m.in.:

- wprowadzając poszerzoną definicję szkody jądrowej podlegającej kompensacji (obejmującą szkodę ekologiczną),
- podwyższając minimalną kwotową granicę odpowiedzialności,
- przedłużając termin przedawnienia roszczeń z tytułu szkód na osobie do 30 lat od daty wypadku jądrowego (art. 8 Protokołu zmieniający art. VI Konwencji wiedeńskiej 1963).

Kwota 300 mln SDR (art. 7 Protokołu), stanowiąca w przybliżeniu 450 mln USD, stanowi znaczne podwyższenie najniższej granicy odpowiedzialności osoby eksploatującej urządzenie jądrowe w porównaniu z kwotą 5 mln USD w złocie, według wcześniej obowiązującego brzmienia art. V Konwencji wiedeńskiej 1963. Jednakże znaczenie tego postanowienia zostało poważnie zmniejszone przez to, że zezwala ono państwom, aby na okres do 15 lat od daty wejścia w życie Protokołu wprowadziły granicę odpowiedzialności nie niższą niż 100 mln SDR. Tego rodzaju ustępstwo, bez określenia warunków, od których uzależnione byłoby korzystanie przez państwo z tej niższej granicy odpowiedzialności, zostało wprowadzone do projektu na żądanie słabszych ekonomicznie państw (Republiki Litewskiej i Republiki Bułgarii). Jednak, skoro formalnie może skorzystać z niego każde państwo, to należy uznać, że osłabi ono poważnie funkcję kompensacyjną Konwencji. Z drugiej strony – nawet kwota 300 mln SDR będzie niewystarczająca dla pełnego wyrównania szkody o zakresie zbliżonym do tej, którą spowodowała katastrofa w Czarnobylu. Katastrofa taka jest jednak przy obecnie zastosowanych technologiach bardzo mało prawdopodobna, a przedmiotowa umowa międzynarodowa stanowi krok we właściwym kierunku, zwiększając w sposób istotny odpowiedzialność osoby eksploatującej obiekt jądrowy za ochronę osób poszkodowanych wskutek wypadku jądrowego. Zmniejsza to ryzyko ponoszenia kosztów ewentualnych rekompensat z budżetu państwa, które jest gwarantem

zaspokojenia roszczeń poszkodowanych, w przypadku gdy ich wielkość przekracza granicę odpowiedzialności osoby eksploatującej.

Protokół został otwarty do podpisu w trakcie 41. sesji Konferencji Generalnej Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej. Na podstawie posiadanych pełnomocnictw przewodniczący delegacji polskiej, w dniu 3 października 1997 roku, podpisał przedmiotowy Protokół. Protokół wszedł w życie dnia 4 października 2003 roku, po ratyfikowaniu go przez pięć państw-sygnatariuszy: Republikę Argentyńską, Republikę Białorusi, Republikę Łotewską, Królestwo Marokańskie i Rumunię.

W przypadku Rzeczypospolitej Polskiej proces ratyfikacji został wstrzymany z uwagi na spodziewane przystąpienie do Unii Europejskiej i niemożność rozstrzygnięcia wówczas, w sposób niebudzący wątpliwości, kwestii, w jakim systemie Rzeczpospolita Polska – jako członek Unii Europejskiej – powinna uczestniczyć (większość ówczesnych państw członkowskich Unii była objęta systemem Konwencji paryskiej). Po akcesji okazało się, że członkostwo w Unii Europejskiej nie pociąga za sobą żadnego obowiązku, w rozumieniu prawa międzynarodowego, przystępowania do Konwencji paryskiej ani brukselskiej. Spośród nowych członków Unii jedynie Republika Słowenii zdecydowała się na przynależność do systemu paryskiego.

Obydwa systemy odpowiedzialności za szkodę jądrową na poziomie międzynarodowym, paryski i wiedeński, przyjmują w sprawach zasadniczych niemal jednakowe rozwiązania i są oparte na tożsamych zasadach odpowiedzialności:

- 1) skupienie odpowiedzialności na osobie eksploatującego obiekt jądrowy,
- 2) bezwzględna podstawa odpowiedzialności,
- 3) kwotowe ograniczenie odpowiedzialności eksploatującego,
- 4) obowiązek finansowego zabezpieczenia.

W chwili obecnej Rzeczpospolita Polska nie uczestniczy w rozszerzonym systemie odpowiedzialności za szkodę jądrową, gdyż nie ratyfikowała Protokołu. Za pozostaniem w systemie wiedeńskim przemawia fakt, że, z jednej strony, oba systemy są tożsame,

z drugiej natomiast, osiągnięcie statusu pełnoprawnego członka systemu wiedeńskiego wymaga jedynie ratyfikacji już podpisanego Protokołu, podczas gdy przy przeniesieniu się do systemu paryskiego konieczne byłoby najpierw wystąpienie z dotychczasowego systemu, co mogłoby być poczytane za niepotrzebną demonstrację polityczną wobec MAEA, która była z ramienia ONZ inicjatorem powstania systemu wiedeńskiego.

Uwzględniając niewątpliwie pozytywny wpływ Protokołu na zwiększenie poziomu ochrony osób potencjalnie poszkodowanych, zamieszkujących terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przed następstwami wypadków jądrowych mających miejsce poza jej granicami, należy uznać, iż pozostaje celowe i uzasadnione w interesie naszego kraju, aby w odniesieniu do tego instrumentu prawa międzynarodowego zostało wszczęte postępowanie ratyfikacyjne.

Kwestia odpowiedzialności za szkodę jądrową w polskim porządku prawnym odpowiada postanowieniom Protokołu. Definicja szkody jądrowej zawarta w art. 100 pkt 5 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276, z późn. zm.) obejmuje, podobnie jak w przedmiotowym Protokole:

- „a) szkodę na osobie,
  - b) szkodę w mieniu,
  - c) szkodę w środowisku jako dobru wspólnym – koszty zastosowanych środków mających na celu przywrócenie stanu środowiska naturalnego, jako dobra wspólnego, sprzed jego naruszenia, chyba że naruszenie jest nieznaczne
- w zakresie, w jakim szkoda powstała lub wynika z promieniowania jonizującego emitowanego przez jakiegokolwiek źródło promieniowania wewnątrz urządzenia jądrowego lub emitowanego przez paliwo jądrowe, materiały promieniotwórcze, odpady lub materiał jądrowy, pochodzące z urządzenia jądrowego, powstałe w nim lub wprowadzone do niego, jeżeli wynikają one z właściwości promieniotwórczych tej substancji lub z połączenia właściwości promieniotwórczych z trującymi, wybuchowymi lub innymi niebezpiecznymi właściwościami takiej substancji”.

Użyte w definicji „szkody jądrowej” w ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe sformułowanie „szkoda na osobie” odpowiada sformułowaniu „utrata życia lub uszkodzenie ciała” użytemu w definicji „szkody jądrowej” w Protokole. Należy

bowiem przyjąć, że użyte w Protokole sformułowanie „uszkodzenie ciała” oznacza nie tylko uszkodzenie fizyczne, ale także rozstrój zdrowia, chorobę – szczególnie biorąc pod uwagę skutki, jakie niesie ze sobą narażenie na promieniowanie jonizujące.

Przyjęta w ustawie – Prawo atomowe definicja szkody jądrowej odpowiada dychotomicznemu podziałowi szkód na szkody w mieniu i na osobie, jaki tradycyjnie jest przyjmowany w polskim prawie cywilnym, oraz wyróżnia szkodę w środowisku naturalnym jako odrębną kategorię szkody.

Ratyfikacja Protokołu będzie wymagać zmiany art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe w taki sposób, aby uwzględnił on podwyższenie granicy odpowiedzialności osoby eksploatującej za szkodę jądrową z kwoty stanowiącej równowartość 150 mln SDR do kwoty stanowiącej równowartość 300 mln SDR. Jednakże ze względu na okres przejściowy wynikający z art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. C Protokołu zmiana ta powinna być wprowadzona do 2018 r.

Zgodnie z art. 103 Traktatu Euratom państwa członkowskie Wspólnoty Euratom przekazują Komisji projekty porozumień i umów z państwem trzecim, organizacją międzynarodową lub obywatelem państwa trzeciego, jeżeli porozumienia te lub umowy dotyczą spraw wchodzących w zakres niniejszego Traktatu. W ramach tej procedury Komisja stwierdziła w piśmie TREN.H1/SK/cm D(2008) 427072 z dnia 20 czerwca 2008 r., że nie zgłasza uwag.

Skutkiem politycznym wejścia w życie Protokołu będzie pełne uczestnictwo w wiedeńskim systemie odpowiedzialności za szkodę jądrową, społecznym – zwiększenie poziomu ochrony osób potencjalnie poszkodowanych, zamieszkujących terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przed następstwami wypadków jądrowych mających miejsce poza jej granicami, natomiast gospodarczym – wprowadzenie pojęcia szkody ekologicznej, rekompensującej straty spowodowane ewentualnym wypadkiem jądrowym poza granicami państwa. Ratyfikacja nie spowoduje bezpośrednich skutków finansowych dla budżetu państwa, natomiast w przypadku hipotetycznych szkód jądrowych zmniejszy ryzyko ewentualnego ponoszenia wydatków z budżetu państwa,

będącego gwarantem zaspokojenia roszczeń poszkodowanych, jeżeli wielkość tych roszczeń przekracza granicę odpowiedzialności osoby eksploatującej. W wyniku ratyfikacji Protokołu nastąpi bowiem zwiększenie poziomu odpowiedzialności osoby eksploatującej obiekt jądrowy, co jest korzystne dla budżetu państwa już obecnie, a będzie wręcz konieczne w świetle planów budowy energetyki jądrowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej Protokołem będzie wymagało zastosowania trybu, o którym mowa w art. 89 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443 oraz z 2002 r. Nr 216, poz. 1824), to jest ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, z uwagi na brzmienie art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji. Sprawy odpowiedzialności cywilnej za szkody jądrowe zostały bowiem uregulowane w ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe.

Protokół Zmieniający Konwencję wiedeńską z 1963 roku o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową

PAŃSTWA STRONY NINIEJSZEGO PROTOKOŁU,

UWAŻAJĄC za pożądaną zmianę Konwencji wiedeńskiej o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową, sporządzonej w Wiedniu dnia 21 maja 1963 roku w celu rozszerzenia jej zakresu, zwiększenia odpowiedzialności osoby eksploatującej urządzenia jądrowe oraz wzmocnienia środków zapewniających należyte i godziwe odszkodowanie, UZGODNIŁY, co następuje:

Artykuł 1

Konwencja, której postanowienia zmienia niniejszy Protokół, jest Konwencją wiedeńską o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową, sporządzoną w Wiedniu dnia 21 maja 1963 roku, zwaną dalej „Konwencją wiedeńską z 1963 roku”.

Artykuł 2

Artykuł 1 Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zostaje zmieniony następująco:

1. Ustęp 1 punkt j) zostaje zmieniony następująco:
  - (a) wyraz „oraz” na końcu podpunktu (ii) zostaje wykreślony i wstawiony na końcu podpunktu (iii);
  - (b) dodaje się nowy następujący podpunkt (iv):
    - (iv) takie inne urządzenia, w których znajduje się paliwo jądrowe, materiały promieniotwórcze lub odpady, jakie określi od czasu do czasu Rada Zarządzających Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej .
2. Ustęp 1 punkt k) zostaje zastąpiony następującym tekstem:
  - k) „szkoda jądrowa” oznacza:
    - (i) utratę życia lub uszkodzenie ciała,
    - (ii) stratę lub szkodę na mieniu,oraz, w zakresie przewidzianym prawem sądu właściwego, każde z wymienionych poniżej:
    - (iii) stratę gospodarczą powstałą wskutek straty lub szkody, o której mowa w podpunktach (i) lub (ii), w zakresie, w jakim nie jest ona objęta tymi podpunktami, jeżeli doznała jej osoba uprawniona do dochodzenia roszczenia z tytułu takiej straty lub szkody,

- (iv) koszty środków odbudowy naruszonego środowiska, chyba że takie naruszenie jest nieznaczne, jeżeli środki takie zostały rzeczywiście podjęte lub mają być podjęte, i w zakresie, w jakim nie są objęte podpunktem (ii),
- (v) utratę dochodu pochodzącego z korzyści ekonomicznych z jakiegokolwiek zastosowania środowiska lub jego wykorzystania dla przyjemności, powstałą wskutek znacznego naruszenia tego środowiska, w zakresie, w jakim nie jest objęta podpunktem (ii),
- (vi) koszty środków zapobiegawczych i dalszą stratę lub szkodę spowodowaną takimi środkami,
- (vii) każdą inną stratę ekonomiczną, inną niż spowodowana naruszeniem środowiska, jeżeli pozwalają na to ogólne przepisy o odpowiedzialności cywilnej sądu właściwego,

w przypadku podpunktów (i) do (v) oraz (vii) powyżej, w zakresie obejmującym stratę lub szkodę powstałą lub wynikającą z promieniowania jonizującego, emitowanego przez jakiekolwiek źródło promieniowania wewnątrz urządzenia jądrowego lub emitowanego przez paliwo jądrowe, materiały promieniotwórcze, odpady lub materiał jądrowy, pochodzące z urządzenia jądrowego, powstałe w nim lub wprowadzone do niego, jeżeli wynikają one z właściwości promieniotwórczych tej substancji lub z połączenia właściwości promieniotwórczych z trującymi, wybuchowymi lub innymi niebezpiecznymi właściwościami takiej substancji.

3. Ustęp 1 punkt l) zostaje zastąpiony następującym tekstem:

l) „wypadek jądrowy” oznacza każde zdarzenie lub serię zdarzeń, mających tę samą przyczynę, które powodują szkodę jądrową lub - ale tylko w odniesieniu do podjętych środków zapobiegawczych - stwarzają poważne i nieuchronne zagrożenie spowodowania takiej szkody,

4. W ustępie 1 po punkcie l) dodaje się cztery nowe następujące punkty m), n), o) i p):

m) „środki odbudowy” oznaczają każde rozsądne środki, zatwierdzone przez kompetentne władze Państwa, w którym takie środki były podjęte, i które mają na celu odbudowę lub odtworzenie naruszonych lub zniszczonych składników środowiska, lub wprowadzenie - gdy jest to uzasadnione - odpowiedników tych składników do środowiska. Prawo Państwa, które doznało szkody, określi, kto jest upoważniony do podejmowania takich środków,

n) „środki zapobiegawcze” oznaczają wszelkie właściwe środki podjęte przez każdą osobę po zaistnieniu wypadku jądrowego w celu zapobieżenia lub minimalizacji szkody, o której mowa w punkcie k) podpunktach (i) do (v) lub (vii), z uwzględnieniem wszelkich zatwierdzeń kompetentnych władz, wymaganych przez prawo Państwa, w którym te środki zostały podjęte,

o) „środki rozsądne” oznaczają środki, które - na mocy prawa sądu właściwego - uznane zostały za odpowiednie i proporcjonalne, przy uwzględnieniu wszelkich okoliczności, na przykład:

- (i) charakteru i zakresu zaistniałej szkody lub - w przypadku środków zapobiegawczych - charakteru i zakresu ryzyka takiej szkody,
  - (ii) zakresu, w którym w czasie ich zastosowania środki takie mogą być skuteczne oraz
  - (iii) odpowiedniej naukowej i technicznej ekspertyzy,
- p) „specjalne prawo ciągnięcia”, zwane dalej „SDR”, oznacza jednostkę rozliczeniową zdefiniowaną i stosowaną przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy w jego własnych operacjach i transakcjach.

5. Ustęp 2 zostaje zastąpiony następującym tekstem:

2. Państwo Urządzenia może, jeżeli uzasadnia to nieznaczny rozmiar ryzyka, wyłączyć każde urządzenie jądrowe lub niewielką ilość materiału jądrowego spod zakresu stosowania niniejszej Konwencji pod warunkiem, że:
  - a) w odniesieniu do urządzeń jądrowych kryteria takiego wyłączenia zostały ustalone przez Radę Zarządzających Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej i każde wyłączenie dokonane przez Państwo Urządzenia spełnia te kryteria oraz
  - b) w odniesieniu do małych ilości materiału jądrowego maksymalne limity dla wyłączenia takich ilości zostały ustalone przez Radę Zarządzających Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej i każde wyłączenie dokonane przez Państwo Urządzenia mieści się w tak ustalonych limitach.

Kryteria dotyczące wyłączeń urządzeń jądrowych i maksymalne limity wyłączeń małych ilości materiału jądrowego podlegają okresowym przeglądom przez Radę Zarządzających.

Artykuł 3

Po Artykule I Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku dodaje się dwa nowe następujące Artykuły IA i IB:

Artykuł I A

1. Niniejsza Konwencja będzie stosowana w odniesieniu do szkody jądrowej, gdziekolwiek została ona doznana.
2. Niemniej jednak, prawodawstwo Państwa Urządzenia może wyłączyć stosowanie niniejszej Konwencji w odniesieniu do szkody doznanej:
  - a) na terytorium Państwa niebędącego jej Stroną albo
  - b) w każdej strefie morskiej ustanowionej zgodnie z międzynarodowym prawem morskim przez Państwo niebędące jej Stroną.

3. Wyłączenie wymienione w ustępie 2 niniejszego artykułu może znajdować zastosowanie tylko w odniesieniu do Państwa niebędącego Stroną Konwencji, które w czasie zaistnienia wypadku:
  - a) ma urządzenie jądrowe na swoim terytorium lub w jakiegokolwiek strefie morskiej, ustanowionej przez nie zgodnie z międzynarodowym prawem morskim oraz
  - b) nie zapewnia równoważnych wzajemnych korzyści.
4. Każde wyłączenie zgodne z ustępem 2 niniejszego artykułu nie może naruszać praw, o których mowa w punkcie a) ustępu 2 artykułu IX, a jakiegokolwiek wyłączenie zgodne z ustępem 2 punkt b) niniejszego artykułu nie może obejmować szkody wyrządzonej na pokładzie lub uszkodzenia statku albo samolotu.

Artykuł 1B

Niniejszej Konwencji nie stosuje się do urządzeń jądrowych wykorzystywanych w celach innych niż pokojowe.

Artykuł 4

Artykuł II Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zostaje zmieniony następująco:

1. Na końcu ustępu 3 punkt a) dodaje się następujący tekst:

Państwo Urządzenia może ograniczyć kwotę publicznych funduszy, udostępnianych dla każdego wypadku do wysokości różnicy, jeżeli taka istnieje, pomiędzy kwotą niniejszym ustaloną, a kwotą ustaloną zgodnie z ustępem 1 artykułu V.

2. Na końcu ustępu 4 dodaje się następujący tekst:

Państwo Urządzenia może ograniczyć wysokość kwoty publicznych funduszy udostępnianych zgodnie z punktem a) ustępu 3 niniejszego artykułu.

3. Ustęp 6 zastępuje się następującym tekstem:

Żadna osoba nie ponosi odpowiedzialności za jakąkolwiek stratę lub szkodę, która nie stanowi szkody jądrowej w rozumieniu punktu k) ustępu 1 artykułu I, ale która mogłaby zostać określona jako taka zgodnie z postanowieniami tego punktu.

Artykuł 5

Po pierwszym zdaniu w Artykule III Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku dodaje się następujący tekst:

Niemniej jednak, Państwo Urządzenia może wyłączyć ten obowiązek w odniesieniu do przewozu, który w całości odbywa się na jego terytorium.

Artykuł 6

Artykuł IV Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zostaje zmieniony następująco:

1. Ustęp 3 zostaje zastąpiony następującym tekstem:
  3. Na podstawie postanowień niniejszej Konwencji nie można przypisać odpowiedzialności osobie eksploatującej, jeżeli wykaże ona, że szkoda jądrowa jest bezpośrednio spowodowana konfliktem zbrojnym, działaniem wojennym, wojną domową lub powstaniem.
2. Ustęp 5 zostaje zastąpiony następującym tekstem:
  5. Na podstawie niniejszej Konwencji, osoba eksploatująca nie ponosi odpowiedzialności za szkodę jądrową:
    - a) w samym urządzeniu jądrowym lub w innym urządzeniu jądrowym, włączając w to urządzenie jądrowe w budowie, na terenie lokalizacji takiego urządzenia oraz
    - b) wyrządzoną w każdym mieniu znajdującym się na tym samym terenie, które jest lub ma być wykorzystane w związku z każdym takim urządzeniem.
3. Ustęp 6 zostaje zastąpiony następującym tekstem:
  6. Odszkodowanie za szkodę spowodowaną w środkach transportu, w których znajdował się w chwili wypadku jądrowego związany z nim materiał jądrowy, nie będzie powodowało zmniejszenia odpowiedzialności osoby eksploatującej w odniesieniu do innej szkody, do kwoty mniejszej niż 150 milionów SDR, albo każdej wyższej kwoty ustalonej przez prawodawstwo Umawiającej się Strony, albo kwoty ustalonej zgodnie z punktem c) ustępu 1 artykułu V.
4. Ustęp 7 zastąpiony zostaje następującym tekstem:
  7. Żadne postanowienie niniejszej Konwencji nie dotyczy odpowiedzialności osoby fizycznej za szkodę jądrową, za którą osoba eksploatująca, na mocy ustępu 3 lub 5 niniejszego artykułu, nie ponosi odpowiedzialności na podstawie niniejszej Konwencji, i którą to szkodę ta osoba fizyczna spowodowała działaniem lub zaniechaniem, popełnionym z zamiarem spowodowania szkody.

Artykuł 7

1. Tekst Artykułu V Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zostaje zastąpiony następującym tekstem:
  1. Odpowiedzialność osoby eksploatującej z tytułu każdego pojedynczego wypadku jądrowego może być ograniczona przez Państwo Urządzenia:

- a) do kwoty nie mniejszej niż 300 milionów SDR albo
- b) do kwoty nie mniejszej niż 150 milionów SDR, z zastrzeżeniem, że przy przekroczeniu tej wartości do kwoty nie mniejszej niż 300 milionów SDR, zostaną przez to Państwo udostępnione fundusze publiczne na zrekompensowanie szkody jądrowej, albo
- c) przez okres najwyżej 15 lat od daty wejścia w życie niniejszego Protokołu – do przejściowej kwoty, nie mniejszej niż 100 milionów SDR, w odniesieniu do wypadku jądrowego zaistniałego w tym okresie. Kwota mniejsza niż 100 milionów SDR może być ustalona pod warunkiem, że Państwo udostępni fundusze publiczne na wypłatę odszkodowań za szkodę jądrową w wysokości pomiędzy tą mniejszą kwotą a kwotą 100 milionów SDR.

2. Niezależnie od ustępu 1 niniejszego artykułu, Państwo Urządzenia, uwzględniając charakter urządzenia jądrowego lub substancji jądrowej, związanych z wypadkiem, oraz przewidując prawdopodobne konsekwencje wynikające z wypadku, może ustanowić niższą kwotę odpowiedzialności osoby eksploatującej pod warunkiem, że w żadnym przypadku tak ustalona kwota nie będzie niższa niż 5 milionów SDR, i pod warunkiem, że Państwo Urządzenia zapewni, że fundusze publiczne będą dostępne do wysokości kwoty określonej zgodnie z ustępem 1.

3. Kwoty ustalone przez Państwo Urządzenia odpowiedzialnej osoby eksploatującej, zgodnie z postanowieniem ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu i ustępu 6 artykułu IV, będą miały zastosowanie, gdziekolwiek wydarzy się wypadek jądrowy.

2. Po Artykule V dodaje się cztery nowe Artykuły V A, V B, V C i V D:

Artykuł V A

1. Odsetki i koszty zasądzone przez sąd w postępowaniu o odszkodowanie za szkodę jądrową będą płatne dodatkowo do kwot, o których mowa w artykule V.
2. Kwoty wymienione w artykule V i ustępie 6 artykułu IV mogą być przeliczane na walutę narodową, w liczbach zaokrąglonych.

Artykuł V B

Każda Umawiająca się Strona zapewni, że osoby, które doznały szkody, mogą dochodzić swoich praw do odszkodowania bez konieczności wszczynania odrębnych postępowań stosownych do pochodzenia funduszy przeznaczonych na takie odszkodowania.

Artykuł V C

1. Jeżeli sądy sprawujące jurysdykcję są sądami Umawiającej się Strony, innej niż Państwo Urządzenia, fundusze publiczne wymagane zgodnie z punktami b) i c) ustępu 1 artykułu V i ustępu 1 artykułu VII, jak również odsetki i koszty

zasądzone przez sąd, mogą być udostępnione przez wyżej wskazaną Umawiającą się Stronę. Państwo Urządzenia zwróci drugiej Umawiającej się Stronie każdą wypłaconą kwotę. Obie Umawiające się Strony uzgodnią procedurę zwrotu.

2. Jeżeli sądy sprawujące jurysdykcję są sądami Umawiającej się Strony, innej niż Państwo Urządzenia, Umawiająca się Strona, której sądy sprawują jurysdykcję, przedsięwzięmie wszystkie potrzebne środki w celu umożliwienia Państwu Urządzenia interweniowania w postępowaniu i uczestniczenia w każdym porozumieniu dotyczącym odszkodowania.

Artykuł V D

1. Dyrektor Generalny Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej zwoła zgromadzenie Umawiających się Stron w celu wprowadzenia poprawek dotyczących granic odpowiedzialności, o których mowa w artykule V, jeżeli jedna trzecia Umawiających się Stron wyrazi takie życzenie.
2. Poprawki będą przyjmowane większością dwóch trzecich Umawiających się Stron obecnych i głosujących pod warunkiem, że co najmniej połowa Umawiających się Stron będzie obecna w czasie głosowania.
3. Rozważając propozycję zmiany dotyczącej granic odpowiedzialności, zgromadzenie Umawiających się Stron weźmie pod uwagę, między innymi, ryzyko szkody wynikającej z wypadku jądrowego, zmiany wartości pieniężnych oraz pojemność rynku ubezpieczeniowego.
4.
  - a) Każda zmiana, przyjęta zgodnie z ustępem 2 niniejszego artykułu, będzie przedstawiona przez Dyrektora Generalnego Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej do akceptacji wszystkim Umawiającym się Stronom. Zmianę uznaje się za przyjętą po upływie 18 miesięcy od jej notyfikowania pod warunkiem, że co najmniej jedna trzecia Umawiających się Stron w momencie przyjęcia zmiany przez zgromadzenie poinformowała Dyrektora Generalnego MAEA, że zmianę przyjmuje. Zmiana, przyjęta zgodnie z niniejszym punktem, wchodzi w życie w odniesieniu do Umawiających się Stron, które ją przyjęły, po upływie 12 miesięcy od jej przyjęcia.
  - b) Jeżeli przez okres 18 miesięcy od dnia przedstawienia do przyjęcia zmiana nie zostanie przyjęta zgodnie z punktem a), zostanie ona uznana za odrzuconą.
5. W odniesieniu do każdej Umawiającej się Strony przyjmującej zmianę po jej przyjęciu, ale przed jej wejściem w życie, albo po jej wejściu w życie zgodnie z ustępem 4 niniejszego artykułu, zmiana wejdzie w życie po upływie 12 miesięcy od jej przyjęcia przez tę Umawiającą się Stronę.
6. Państwo, które zostanie Stroną niniejszej Konwencji po wejściu w życie zmiany zgodnie z ustępem 4 niniejszego artykułu, przy braku wyrażenia przez to Państwo odmiennego zamiaru, będzie:

- a) uważane za Stronę tak zmienionej Konwencji oraz
- b) uważane za Stronę niezmienionej Konwencji w stosunku do każdego Państwa będącego Stroną niezwiązaną zmianą.

Artykuł 8

Artykuł VI Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zostaje zmieniony następująco:

1. Ustęp 1 zostaje zastąpiony następującym tekstem:
  1. a) Prawo do odszkodowania na podstawie niniejszej Konwencji wygasa, jeżeli powództwo nie zostanie wniesione:
    - (i) w odniesieniu do utraty życia lub uszkodzenia ciała - w ciągu trzydziestu lat od daty wypadku jądrowego,
    - (ii) w odniesieniu do innych szkód - w ciągu dziesięciu lat od daty wypadku jądrowego.
  - b) Jednakże, jeżeli zgodnie z prawem Państwa Urządzenia odpowiedzialność osoby eksploatującej jest objęta ubezpieczeniem lub innym zabezpieczeniem finansowym, włącznie z funduszami Państwa, przez dłuższy okres czasu, prawo sądu właściwego może przewidzieć, że prawo do odszkodowania przeciwko osobie eksploatującej wygaśnie dopiero po upływie tego dłuższego okresu, który nie przekroczy okresu, w jakim jej odpowiedzialność jest objęta zabezpieczeniem zgodnym z prawem Państwa Urządzenia.
  - c) Powództwa o odszkodowanie z tytułu utraty życia i uszkodzenia ciała lub - zgodnie z rozszerzeniem objętym punktem b) niniejszego ustępu - z tytułu innej szkody, które wniesione zostaną po okresie dziesięciu lat od daty wypadku jądrowego, w żadnym wypadku nie naruszają praw do odszkodowania zgodnego z niniejszą Konwencją jakiegokolwiek osoby, która przed upływem tego okresu wystąpiła z powództwem przeciwko osobie eksploatującej.
2. Skreślony zostaje ustęp 2.
3. Ustęp 3 zostaje zastąpiony następującym tekstem:
  3. Prawa do odszkodowania wynikające z Konwencji ulegają przedawnieniu lub wygaśnięciu, zgodnie z prawem sądu właściwego, jeżeli powództwo nie zostanie wniesione w ciągu trzech lat od daty, w której osoba poszkodowana dowiedziała się lub postępując właściwie powinna była się dowiedzieć o szkodzie oraz o osobie eksploatującej odpowiedzialnej za szkodę, pod warunkiem, że okresy ustanowione zgodnie z punktami a) i b) ustępu 1 niniejszego artykułu nie zostaną przekroczone.

Artykuł 9

Artykuł VII zostaje zmieniony następująco:

1. Na końcu ustępu 1 zostają dodane dwa następujące zdania, a tak zmieniony ustęp stanie się punktem a) tego ustępu:

Jeżeli odpowiedzialność osoby eksploatującej jest nieograniczona, Państwo Urządzenia może ustanowić granicę finansowego zabezpieczenia odpowiedzialnej osoby eksploatującej pod warunkiem, że granica ta nie jest niższa od 300 milionów SDR. Państwo Urządzenia zapewni pokrycie roszczeń odszkodowawczych za szkodę jądrową, skierowanych przeciwko osobie eksploatującej, w zakresie, w jakim wysokość finansowego zabezpieczenia jest niewystarczająca na zaspokojenie tych roszczeń, jednak nie wyższym od kwoty finansowego zabezpieczenia, które ma być zapewnione zgodnie z niniejszym ustępem.

2. Do ustępu 1 dodany zostaje następujący nowy punkt b):

b) Niezależnie od punktu a) niniejszego ustępu Państwo Urządzenia, w którym odpowiedzialność osoby eksploatującej jest nieograniczona, uwzględniając charakter urządzenia jądrowego lub stosowanych substancji promieniotwórczych oraz możliwe następstwa tego wypadku, może ustalić niższą kwotę finansowego zabezpieczenia osoby eksploatującej pod warunkiem, że w żadnym wypadku kwota tak ustalona nie będzie mniejsza niż 5 milionów SDR, oraz pod warunkiem, że Państwo Urządzenia zapewni pokrycie roszczeń odszkodowawczych za szkodę jądrową, skierowanych przeciwko osobie eksploatującej, dostarczając niezbędnych funduszy w zakresie, w jakim wysokość ubezpieczenia lub innego zabezpieczenia finansowego jest niewystarczająca na zaspokojenie tych roszczeń, i do wysokości granicy przewidzianej zgodnie z punktem a) niniejszego ustępu.

3. W ustępie 3, po wyrazach „niniejszego artykułu” wstawione zostają wyrazy „lub punktów b) i c) ustępu 1 artykułu V”.

Artykuł 10

Artykuł VIII Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zostaje zmieniony następująco:

1. Tekst Artykułu VIII staje się ustępem 1 tego Artykułu.
2. Dodany zostaje nowy ustęp 2, jak następuje:
  2. Z zastrzeżeniem zastosowania zasady zawartej w punkcie c) ustępu 1 artykułu VI, jeżeli, w odniesieniu do roszczeń dochodzonych przeciwko osobie eksploatującej, szkoda podlegająca zaspokojeniu zgodnie z niniejszą Konwencją przewyższa lub prawdopodobnie przewyższy najwyższą kwotę udostępnianą zgodnie z ustępem 1 artykułu V, pierwszeństwo w podziale odszkodowania przysługuje roszczeniom z tytułu utraty życia lub uszkodzenia ciała.

Artykuł 11

Na końcu Artykułu X Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku dodane zostaje następujące nowe zdanie:

Prawo regresu przewidywane niniejszym artykułem może również być rozszerzone na korzyść Państwa Urządzenia w zakresie, w jakim udostępniło ono fundusze publiczne zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji.

Artykuł 12

Artykuł XI Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zostaje zmieniony następująco:

1. Dodany zostaje nowy następujący ustęp 1 bis:

1 bis. Jeżeli wypadek jądrowy miał miejsce na obszarze wyłącznej strefy ekonomicznej Umawiającej się Strony lub - jeżeli taka strefa nie została ustanowiona - na obszarze nie wykraczającym poza granice wyłącznej strefy ekonomicznej, gdyby taka miała zostać ustanowiona, jurysdykcja w sprawach powództw dotyczących szkody jądrowej wynikającej z wypadku jądrowego przysługuje, dla celów niniejszej Konwencji, tylko sądom tej Strony. Poprzednie zdanie będzie stosowane, jeżeli Umawiająca się Strona powiadomiła depozytariusza o takim obszarze przed zaistnieniem wypadku jądrowego. Nie należy interpretować niniejszego ustępu jako zezwalającego na zastosowanie jurysdykcji w sposób niezgodny z międzynarodowym prawem morskim, łącznie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza.

2. Ustęp 2 zastąpiony zostaje następującym tekstem:

2. Gdy wypadek jądrowy ma miejsca poza terytorium którejkolwiek Umawiającej się Strony lub poza obszarem, o którym powiadomienie przekazane zostało stosownie do ustępu 1 bis, albo gdy miejsce zaistnienia wypadku jądrowego nie może być określone ponad wszelką wątpliwość, jurysdykcja w tych sprawach przysługuje sądom Państwa Urządzenia osoby eksploatującej, ponoszącej odpowiedzialność.

3. W ustępie 3, w pierwszym wierszu i w punkcie b), po symbolu „1” wstawia się „1 bis”.

4. Dodany zostaje nowy następujący ustęp 4:

4. Umawiająca się Strona, której sądy sprawują jurysdykcję, zapewni, że tylko jeden z jej sądów będzie właściwy w sprawach każdego wypadku jądrowego.

Artykuł 13

Po Artykule XI dodany zostaje nowy następujący Artykuł XIA:

Artykuł XIA

Umawiająca się Strona, której sądy sprawują jurysdykcję, zapewni, by w odniesieniu do powództw o odszkodowanie za szkodę jądrową:

- a) każde Państwo mogło wystąpić z powództwem na rzecz osób, które doznały szkody jądrowej, i które są obywatelami tego Państwa, mają zamieszkanie albo siedzibę na jego terytorium i które się na to zgodziły oraz
- b) każda osoba mogła wystąpić z powództwem w celu dochodzenia, zgodnie z niniejszą Konwencją, swoich praw nabytych przez podstawienie albo cesję.

Artykuł 14

Tekst Artykułu XII Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zostaje zastąpiony następującym tekstem:

Artykuł XII

1. Orzeczenie, nie podlegające już zwykłej procedurze odwoławczej, wydane przez sąd Umawiającej się Strony, który sprawuje jurysdykcję, zostanie uznane, za wyjątkiem przypadku:
  - a) gdy orzeczenie uzyskano przez oszustwo,
  - b) gdy stronie, przeciwko której orzeczenie zostało wydane, nie dano należytej możliwości przedstawienia swojego stanowiska albo
  - c) gdy orzeczenie jest sprzeczne z polityką państwową Umawiającej się Strony, na której terytorium ma nastąpić uznanie tego orzeczenia, albo gdy orzeczenie jest niezgodne z podstawowymi zasadami sprawiedliwości.
2. Orzeczenie uznane zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, po przedstawieniu go do wykonania zgodnie z formalnymi wymogami prawa Umawiającej się Strony, w której występuje się o jego wykonanie, będzie wykonalne tak, jak orzeczenie sądu tej Umawiającej się Strony. Meritum roszczenia, co do którego wydano orzeczenie, nie będzie przedmiotem dalszych postępowań.

Artykuł 15

Artykuł XIII Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zostaje zmieniony następująco:

1. Tekst Artykułu XIII staje się ustępem 1 tego Artykułu.

2. Dodany zostaje następujący nowy ustęp 2:
  2. Niezależnie od ustępu 1 niniejszego artykułu, w zakresie, w jakim odszkodowanie za szkodę jądrową przewyższa 150 milionów SDR, prawodawstwo Państwa Urządzenia może odstąpić od postanowień niniejszej Konwencji odnoszących się do szkody jądrowej doznanej na terytorium lub w strefie morskiej, utworzonej zgodnie z międzynarodowym prawem morskim, innego Państwa, które, w chwili wypadku, ma na takim terytorium urządzenie jądrowe, w zakresie, w jakim to Państwo nie zapewnia wzajemnych korzyści w równorzędnej wysokości.

Artykuł 16

Tekst Artykułu XVIII Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zostaje zastąpiony następującym tekstem:

Niniejsza Konwencja nie narusza praw i zobowiązań Umawiającej się Strony wynikających z ogólnych norm prawa międzynarodowego publicznego.

Artykuł 17

Po Artykule XX Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku dodany zostaje nowy następujący Artykuł XXA:

Artykuł XXA

1. W przypadku sporu między Umawiającymi się Stronami, dotyczącego interpretacji lub stosowania niniejszej Konwencji, strony sporu przeprowadzą konsultacje w celu rozwiązania sporu w drodze negocjacji lub za pomocą każdego innego, przez nie akceptowanego, pokojowego środka służącego do rozwiązywania sporów.
2. Jeżeli spór o charakterze, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, nie może zostać rozstrzygnięty w ciągu sześciu miesięcy od wniosku o przeprowadzenie konsultacji zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, na wniosek którejkolwiek strony sporu zostanie on poddany arbitrażowi lub przedstawiony Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości do rozstrzygnięcia. W razie poddania sporu arbitrażowi, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od daty wniosku strony sporu nie będą w stanie uzgodnić organizacji arbitrażu, strona może poprosić Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości lub Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych o wyznaczenie jednego lub więcej arbitrów. W przypadku sprzecznych wniosków stron sporu, pierwszeństwo przysługuje wnioskowi złożonemu Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.
3. Przy ratyfikacji, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu do niniejszej Konwencji Państwo może oświadczyć, że nie czuje się związane jedną albo obiema procedurami rozwiązywania sporów, przewidzianymi w ustępie 2 niniejszego artykułu. Pozostałe Umawiające się Strony nie będą związane procedurą rozwiązywania sporów, przewidzianą w ustępie 2 niniejszego

artykułu, wobec Umawiającej się Strony, której takie oświadczenie pozostaje w mocy.

4. Umawiająca się Strona, która złożyła oświadczenie zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, może w dowolnym czasie wycofać je poprzez powiadomienie depozytariusza.

Artykuł 18

1. Skreślone zostają Artykuły od XX do XXV, ustępy 2, 3 i numer ustępu „1” Artykułu XXVI, Artykuły XXVII i XXIX Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku.
2. Konwencja wiedeńska z 1963 roku oraz niniejszy Protokół powinny, pomiędzy Stronami niniejszego Protokołu, być czytane i interpretowane łącznie, jako jeden tekst, który może być przytaczany jako Konwencja wiedeńska z 1997 roku o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową.

Artykuł 19

1. Państwo, które jest Stroną niniejszego Protokołu, ale nie jest Stroną Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku, będzie związane postanowieniami tej Konwencji, zmienionej niniejszym Protokołem, w stosunkach z innymi państwami będącymi jego Stronami. W przypadku, gdy Państwo to nie wyrazi odmiennego zamiaru w chwili składania instrumentu, o którym mowa w Artykule 20, zostanie ono związane postanowieniami Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku w stosunkach z Państwami, które są tylko jej Stronami.
2. Żadne postanowienie niniejszego Protokołu nie narusza zobowiązań Państwa, które jest Stroną zarówno Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku, jak i niniejszego Protokołu, w stosunku do Państwa, które jest Stroną Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku, nie będąc Stroną niniejszego Protokołu.

Artykuł 20

1. Niniejszy Protokół zostanie otwarty do podpisu dla wszystkich Państw w siedzibie Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w Wiedniu od dnia 29 września 1997 roku do dnia jego wejścia w życie.
2. Niniejszy Protokół podlega ratyfikacji, przyjęciu albo zatwierdzeniu przez Państwa, które go podpisały.
3. Od dnia jego wejścia w życie każde Państwo, które nie podpisało niniejszego Protokołu, może do niego przystąpić.
4. Dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia albo przystąpienia zostaną złożone u Dyrektora Generalnego Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, który będzie depozytariuszem niniejszego Protokołu.

Artykuł 21

1. Niniejszy Protokół wejdzie w życie trzy miesiące po złożeniu piątego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia albo zatwierdzenia.
2. Dla każdego Państwa ratyfikującego, przyjmującego, zatwierdzającego albo przystępującego do niniejszego Protokołu po złożeniu piątego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia albo zatwierdzenia, niniejszy Protokół wejdzie w życie trzy miesiące od daty złożenia przez takie Państwo odpowiedniego dokumentu.

Artykuł 22

1. Każda Umawiająca się Strona może wypowiedzieć niniejszy Protokół w drodze pisemnej notyfikacji skierowanej do depozytariusza.
2. Wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie jednego roku od dnia otrzymania notyfikacji przez depozytariusza.
3. Pomiędzy Stronami niniejszego Protokołu wypowiedzenie przez którąkolwiek z nich Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku, zgodnie z jej Artykułem XXVI, nie powinno być w żadnym razie interpretowane jako wypowiedzenie Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku, zmienionej niniejszym Protokołem.
4. Niezależnie od wypowiedzenia niniejszego Protokołu przez Umawiającą się Stronę stosownie do niniejszego Artykułu, postanowienia niniejszego Protokołu będą miały nadal zastosowanie do każdej szkody jądrowej spowodowanej wypadkiem jądrowym, który nastąpił, zanim takie wypowiedzenie stało się skuteczne.

Artykuł 23

Depozytariusz niezwłocznie powiadomi Państwa Strony i wszystkie pozostałe Państwa o:

- (a) każdym podpisaniu niniejszego Protokołu;
- (b) każdym złożeniu dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia albo przystąpienia;
- (c) wejściu w życie niniejszego Protokołu;
- (d) każdym powiadomieniu otrzymanym zgodnie z ustępem 1 bis Artykułu XI;
- (e) prośbach o zwołanie konferencji przeglądowej, stosownie do artykułu XXVI Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku, oraz o zwołanie zgromadzenia Umawiających się Stron, zgodnie z Artykułem V D Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku, zmienionej niniejszym Protokołem;
- (f) powiadomieniach o wypowiedzeniach otrzymanych zgodnie z Artykułem 22 oraz o innych stosownych powiadomieniach związanych z niniejszym Protokołem.

Artykuł 24

1. Oryginał niniejszego Protokołu, którego teksty arabski, angielski, chiński, francuski, hiszpański i rosyjski są jednakowo autentyczne, będzie złożony u depozytariusza.
2. Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej ustali jednolity tekst Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zmienionej niniejszym Protokołem, w językach arabskim, angielskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim taki, jak przedstawiony w aneksie do niniejszego Protokołu.
3. Depozytariusz przekaze wszystkim Państwom poświadczone kopie niniejszego Protokołu wraz z jednolitym tekstem Konwencji wiedeńskiej z 1963 roku zmienionej niniejszym Protokołem.

Na dowód czego niżej podpisani, będąc należycie w tym celu upoważnieni, podpisali niniejszy Protokół.

Sporządzono w Wiedniu dnia dwunastego września, tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego siódmego roku.

KONWENCJA WIEDEŃSKA Z 1997 ROKU O ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ ZA SZKODĘ JĄDROWĄ,

(tekst jednolity Konwencji wiedeńskiej o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową sporządzonej dnia 21 maja 1963 roku, zmienionej Protokołem z dnia 12 września 1997 roku)

UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UZNAJĄC konieczność ustanowienia niektórych minimalnych norm dla zapewnienia ochrony finansowej w przypadku szkody powstającej w związku z pokojowym wykorzystaniem energii jądrowej,

PRZEKONANE, że Konwencja o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową będzie przyczyniać się również do rozwoju przyjaznych stosunków między narodami, niezależnie od różnic ustrojowych i społecznych,

POSTANOWIŁY zawrzeć niniejszą Konwencję i w związku z tym uzgodniły, co następuje:

Artykuł I

1. Dla celów niniejszej Konwencji:

- a) „osoba” oznacza każdą osobę fizyczną, spółkę lub inną osobę prawa prywatnego lub publicznego, każdą organizację międzynarodową posiadającą osobowość prawną w świetle przepisów prawa Państwa Urządzenia, jak również jakiegokolwiek państwo lub jego części składowe,
- b) „obywatel Umawiającej się Strony” oznacza Umawiającą się Stronę lub jej części składowe, spółkę lub inną osobę prawa prywatnego lub publicznego, ustanowioną na terytorium Umawiającej się Strony,
- c) „osoba eksploatująca”, w odniesieniu do urządzenia jądrowego, oznacza osobę wyznaczoną lub uznaną przez Państwo Urządzenia za osobę eksploatującą takie urządzenie,
- d) „Państwo Urządzenia”, w odniesieniu do urządzenia jądrowego, oznacza Umawiającą się Stronę, na której terytorium to urządzenie jest usytuowane, a gdy nie jest ono usytuowane na terytorium żadnego państwa – Umawiającą się Stronę, która eksploatuje urządzenie jądrowe lub na podstawie upoważnienia której to urządzenie jest eksploatowane,
- e) „prawo sądu właściwego” oznacza prawo sądu, który sprawuje jurysdykcję na podstawie postanowień niniejszej Konwencji, wraz z przepisami prawa prywatnego międzynarodowego,
- f) „paliwo jądrowe” oznacza każdy materiał, który może wytwarzać energię w drodze samopodtrzymującej się reakcji łańcuchowej rozszczepienia jądrowego,

- g)** „*produkty lub odpady promieniotwórcze*” oznaczają każdy materiał promieniotwórczy wytworzony w procesie produkcji lub wykorzystania paliwa jądrowego lub każdy materiał, który stał się promieniotwórczy przez napromieniowanie w rezultacie tego procesu, z wyłączeniem izotopów promieniotwórczych, które w wyniku ich wytwarzania osiągnęły taki końcowy stan, że mogą być wykorzystane do celów naukowych, medycznych, rolniczych, handlowych lub przemysłowych,
- h)** „*materiał jądrowy*” oznacza:
- (i) paliwo jądrowe, oprócz uranu naturalnego i uranu zubożonego, mogące wytwarzać energię w drodze samopodtrzymującej się reakcji łańcuchowej rozszczepienia jądrowego poza reaktorem jądrowym, zarówno samo, jak i w połączeniu z innymi materiałami oraz
  - (ii) produkty lub odpady promieniotwórcze,
- i)** „*reaktor jądrowy*” oznacza każde urządzenie zawierające paliwo jądrowe w takim stanie, w którym samopodtrzymująca się reakcja łańcuchowa rozszczepienia jądrowego może się w nim odbyć bez dodatkowego źródła neutronów,
- j)** „*urządzenie jądrowe*” oznacza:
- (i) każdy reaktor jądrowy oprócz tych, które stanowią wyposażenie statków transportu morskiego i lotniczego, wykorzystywane jako źródło mocy, zarówno do ich napędu, jak również w jakimkolwiek innym celu,
  - (ii) każdy zakład używający paliwa jądrowego do produkcji materiału jądrowego lub każdy zakład przetwarzania materiału jądrowego, włączając w to każdy zakład przerobu wypalanego paliwa jądrowego,
  - (iii) każde urządzenie, w którym składowany jest materiał jądrowy, oprócz składowania związanego z przewozem tego materiału oraz
  - (iv) takie inne urządzenia, w których znajduje się paliwo jądrowe, materiały promieniotwórcze lub odpady, jakie określi od czasu do czasu Rada Zarządzających Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, z zastrzeżeniem, że Państwo Urządzenia może uznać poszczególne urządzenia jądrowe należące do jednej osoby eksploatującej i zlokalizowane w tym samym miejscu za jedno urządzenie jądrowe,
- k)** „*szkoda jądrowa*” oznacza:
- (i) utratę życia lub uszkodzenie ciała,
  - (ii) stratę lub szkodę na mieniu,

oraz, w zakresie przewidzianym prawem sądu właściwego, każde z wymienionych poniżej:

(iii) stratę gospodarczą powstałą wskutek straty lub szkody, o której mowa w podpunktach (i) lub (ii), w zakresie, w jakim nie jest ona objęta tymi podpunktami, jeżeli doznała jej osoba uprawniona do dochodzenia roszczenia z tytułu takiej straty lub szkody,

(iv) koszty środków odbudowy naruszonego środowiska, chyba że takie naruszenie jest nieznaczne, jeżeli środki takie zostały rzeczywiście podjęte lub mają być podjęte, i w zakresie, w jakim nie są objęte podpunktem (ii),

(v) utratę dochodu pochodzącego z korzyści ekonomicznych z jakiegokolwiek zastosowania środowiska lub jego wykorzystania dla przyjemności, powstałą wskutek znacznego naruszenia tego środowiska, w zakresie, w jakim nie jest objęta podpunktem (ii),

(vi) koszty środków zapobiegawczych i dalszą stratę lub szkodę spowodowaną takimi środkami,

(vii) każdą inną stratę ekonomiczną, inną niż spowodowana naruszeniem środowiska, jeżeli pozwalają na to ogólne przepisy o odpowiedzialności cywilnej sądu właściwego,

w przypadku podpunktów (i) do (v) oraz (vii) powyżej, w zakresie obejmującym stratę lub szkodę powstałą lub wynikającą z promieniowania jonizującego, emitowanego przez jakiegokolwiek źródło promieniowania wewnątrz urządzenia jądrowego lub emitowanego przez paliwo jądrowe, materiały promieniotwórcze, odpady lub materiał jądrowy, pochodzące z urządzenia jądrowego, powstałe w nim, lub wprowadzone do niego, jeżeli wynikają one z właściwości promieniotwórczych tej substancji lub z połączenia właściwości promieniotwórczych z trującymi, wybuchowymi lub innymi niebezpiecznymi właściwościami takiej substancji,

- l)** „*wypadek jądrowy*” oznacza każde zdarzenie lub serię zdarzeń, mających tę samą przyczynę, które powodują szkodę jądrową lub - ale tylko w odniesieniu do podjętych środków zapobiegawczych - stwarzają poważne i nieuchronne zagrożenie spowodowania takiej szkody,
- m)** „*środki odbudowy*” oznaczają każde rozsądne środki, zatwierdzone przez kompetentne władze Państwa, w którym takie środki były podjęte, i które mają na celu odbudowę lub odtworzenie naruszonych lub zniszczonych składników środowiska, lub wprowadzenie - gdy jest to uzasadnione - odpowiedników tych składników do środowiska. Prawo Państwa, które doznało szkody, określi, kto jest upoważniony do podejmowania takich środków,
- n)** „*środki zapobiegawcze*” oznaczają wszelkie właściwe środki podjęte przez każdą osobę po zaistnieniu wypadku jądrowego w celu zapobieżenia lub minimalizacji szkody, o której mowa w punkcie k) podpunktach (i) do (v) lub (vii), z uwzględnieniem wszelkich zatwierdzeń kompetentnych władz, wymaganych przez prawo Państwa, w którym te środki zostały podjęte,
- o)** „*środki rozsądne*” oznaczają środki, które - na mocy prawa sądu właściwego - uznane zostały za odpowiednie i proporcjonalne, przy uwzględnieniu wszelkich okoliczności, na przykład:
- (i) charakteru i zakresu zaistniałej szkody lub - w przypadku środków zapobiegawczych - charakteru i zakresu ryzyka takiej szkody,
  - (ii) zakresu, w którym w czasie ich zastosowania środki takie mogą być skuteczne oraz
  - (iii) odpowiedniej naukowej i technicznej ekspertyzy,
- p)** „*specjalne prawo ciągnięcia*”, zwane dalej „SDR”, oznacza jednostkę rozliczeniową zdefiniowaną i stosowaną przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy w jego własnych operacjach i transakcjach.
- 2.** Państwo Urządzenia może, jeżeli uzasadnia to nieznaczny rozmiar ryzyka, wyłączyć każde urządzenie jądrowe lub niewielką ilość materiału jądrowego spod zakresu stosowania niniejszej Konwencji pod warunkiem, że:
- a)** w odniesieniu do urządzeń jądrowych kryteria takiego wyłączenia zostały ustalone przez Radę Zarządzających Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej i każde wyłączenie dokonane przez Państwo Urządzenia spełnia te kryteria oraz
  - b)** w odniesieniu do małych ilości materiału jądrowego maksymalne limity dla wyłączenia takich ilości zostały ustalone przez Radę Zarządzających

Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej i każde wyłączenie dokonane przez Państwo Urządzenia mieści się w tak ustalonych limitach.

Kryteria dotyczące wyłączeń urządzeń jądrowych i maksymalne limity wyłączeń małych ilości materiału jądrowego podlegają okresowym przeglądom przez Radę Zarządzających.

Artykuł I A

1. Niniejsza Konwencja będzie stosowana w odniesieniu do szkody jądrowej, gdziekolwiek została ona doznana.

2. Niemniej jednak, prawodawstwo Państwa Urządzenia może wyłączyć stosowanie niniejszej Konwencji w odniesieniu do szkody doznanej:

- a) na terytorium Państwa niebędącego jej Stroną albo
- b) w każdej strefie morskiej ustanowionej zgodnie z międzynarodowym prawem morskim przez Państwo niebędące jej Stroną.

3. Wyłączenie wymienione w ustępie 2 niniejszego artykułu może znajdować zastosowanie tylko w odniesieniu do Państwa niebędącego Stroną Konwencji, które w czasie zaistnienia wypadku:

- a) ma urządzenie jądrowe na swoim terytorium lub w jakiegokolwiek strefie morskiej, ustanowionej przez nie zgodnie z międzynarodowym prawem morskim oraz
- b) nie zapewnia równoważnych wzajemnych korzyści.

4. Każde wyłączenie zgodne z ustępem 2 niniejszego artykułu nie może naruszać praw, o których mowa w punkcie a) ustępu 2 artykułu IX, a jakiegokolwiek wyłączenie zgodne z ustępem 2 punkt b) niniejszego artykułu nie może obejmować szkody wyrządzonej na pokładzie lub uszkodzenia statku albo samolotu.

Artykuł I B

Niniejszej Konwencji nie stosuje się do urządzeń jądrowych wykorzystywanych w celach innych niż pokojowe.

Artykuł II

1. Osoba eksploatująca urządzenie jądrowe ponosi odpowiedzialność za szkodę jądrową, jeżeli zostanie udowodnione, że szkoda ta została spowodowana przez wypadek jądrowy:

- a) w jej urządzeniu jądrowym lub
- b) z udziałem materiału jądrowego pochodzącego lub powstałego w jej urządzeniu jądrowym, w odniesieniu do wypadku jądrowego, który miał miejsce:
  - (i) zanim, na mocy wyraźnych postanowień umowy zawartej na piśmie, odpowiedzialność za wypadek jądrowy z udziałem takiego materiału została przeniesiona na osobę eksploatującą inne urządzenie jądrowe,

- (ii) przy braku takich wyraźnych postanowień – przed objęciem materiału jądrowego pieczęcią przez osobę eksploatującą inne urządzenie jądrowe lub
  - (iii) gdy zamierza się użyć takiego materiału jądrowego, w reaktorze jądrowym stanowiącym wyposażenie środka transportu, jako źródła mocy do jego napędu czy w jakimkolwiek innym celu – przed objęciem materiału jądrowego pieczęcią przez osobę należycie upoważnioną do eksploatacji tego reaktora, lecz
  - (iv) gdy materiał jądrowy zostaje wysłany do osoby na terytorium państwa nie będącego stroną niniejszej konwencji – przed wyładowaniem go ze środka transportu, którym przybył na terytorium tego państwa,
- c)** z udziałem materiału jądrowego wysłanego do jej urządzenia jądrowego w odniesieniu do wypadku jądrowego, który miał miejsce:
- (i) po przejściu na nią odpowiedzialności związanej z wypadkami jądrowymi z udziałem materiału jądrowego z osoby eksploatującej inne urządzenie jądrowe, zgodnie z wyraźnymi postanowieniami umowy zawartej na piśmie,
  - (ii) przy braku takich wyraźnych postanowień – po objęciu przez nią pieczęcią materiału jądrowego lub
  - (iii) po przejęciu przez nią pieczy nad materiałem jądrowym od osoby eksploatującej reaktor jądrowy, stanowiący wyposażenie środka transportu, w celu wykorzystania go jako źródło mocy, do jego napędu czy w jakimkolwiek innym celu, lecz
  - (iv) gdy materiał jądrowy zostanie wysłany za pisemną zgodą osoby eksploatującej od osoby z terytorium państwa niebędącego stroną niniejszej Konwencji – tylko po załadowaniu go na środek transportu, którym ma być przewieziony z terytorium tego państwa,

z zastrzeżeniem, że jeżeli szkoda jądrowa została spowodowana wypadkiem jądrowym, który miał miejsce w urządzeniu jądrowym i z udziałem materiału jądrowego składowanego w nim w związku z przewozem tego materiału, postanowienia punktu a) niniejszego ustępu nie mają zastosowania, gdy inna osoba eksploatująca lub jakakolwiek osoba jest wyłącznie odpowiedzialna zgodnie z postanowieniami punktu b) lub c) niniejszego ustępu.

2. Państwo Urządzenia może określić w swoim ustawodawstwie warunki, jakie muszą być spełnione, aby przewoźnik materiału jądrowego lub osoba dostarczająca odpady promieniotwórcze mogła, na swój wniosek i za zgodą zainteresowanej osoby eksploatującej, być wyznaczona lub uznana za osobę eksploatującą w odniesieniu do takiego materiału jądrowego lub odpadów promieniotwórczych. W tym przypadku przewoźnik taki lub osoba uważani będą, dla celów niniejszej Konwencji, za osobę eksploatującą urządzenie jądrowe położone na terytorium tego państwa.

3.

- a)** Jeżeli szkoda jądrowa pociąga za sobą odpowiedzialność więcej niż jednej osoby eksploatującej, zainteresowane osoby eksploatujące odpowiadają solidarnie, jeśli szkody przypisanej każdej z nich nie da się w sposób rozsądny rozdzielić. Państwo Urządzenia może ograniczyć kwotę publicznych funduszy, udostępnianych dla każdego wypadku do wysokości różnicy, jeżeli taka istnieje, pomiędzy kwotą niniejszym ustaloną, a kwotą ustaloną zgodnie z ustępem 1 artykułu V.
- b)** Jeżeli wypadek jądrowy ma miejsce w czasie przewozu materiału jądrowego – w jednym i tym samym środku transportu albo w czasie składowania tego materiału związanego z przewozem w jednym i tym samym urządzeniu jądrowym – i wyrządza szkodę jądrową, która pociąga za sobą odpowiedzialność więcej niż jednej osoby eksploatującej, całkowita odpowiedzialność nie powinna przekroczyć

najwyższej kwoty dającej się zastosować w odniesieniu do każdej z nich, zgodnie z postanowieniem artykułu V.

- c) W żadnym przypadku wymienionym w punkcie a) i b) niniejszego ustępu odpowiedzialność każdej osoby eksploatującej nie powinna przekroczyć kwoty dającej się zastosować w odniesieniu do niej, zgodnie z postanowieniami artykułu V.

4. Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 3 niniejszego artykułu, gdy poszczególne urządzenia jądrowe jednej i tej samej osoby eksploatującej biorą udział w jednym wypadku jądrowym, osoba ta ponosić będzie odpowiedzialność w odniesieniu do każdego przedmiotowego urządzania jądrowego do wysokości kwoty dającej się zastosować w stosunku do niej, zgodnie z postanowieniami artykułu V. Państwo Urządzenia może ograniczyć wysokość kwoty publicznych funduszy udostępnianych zgodnie z punktem a) ustępu 3 niniejszego artykułu.

5. Z wyjątkiem przypadku, gdy niniejsza Konwencja stanowi inaczej, żadna osoba inna niż osoba eksploatująca nie ponosi odpowiedzialności za szkodę jądrową. Nie narusza to jednak możliwości stosowania jakiegokolwiek międzynarodowej konwencji w dziedzinie przewozu, obowiązującej lub otwartej do podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia w dniu, w którym niniejsza Konwencja została otwarta do podpisania.

6. Żadna osoba nie ponosi odpowiedzialności za jakąkolwiek stratę lub szkodę, która nie stanowi szkody jądrowej w rozumieniu punktu k) ustępu 1 artykułu I, ale która mogłaby zostać określona jako taka zgodnie z postanowieniami tego punktu.

7. Powództwo bezpośrednie może być kierowane przeciwko osobie dostarczającej zabezpieczenia finansowego zgodnie z postanowieniami artykułu VII, jeżeli prawo sądu właściwego tak przewiduje.

Artykuł III

Osoba eksploatująca odpowiedzialna, zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji, powinna dostarczyć przewoźnikowi świadectwo wydane przez ubezpieczyciela lub w jego imieniu albo przez innego poręczyciela dostarczającego zabezpieczenia finansowego, zgodnie z postanowieniami artykułu VII. Niemniej jednak, Państwo Urządzenia może wyłączyć ten obowiązek w odniesieniu do przewozu, który w całości odbywa się na jego terytorium. Świadectwo takie powinno stwierdzać nazwę i adres osoby eksploatującej oraz kwotę, rodzaj i okres ważności zabezpieczenia, a stwierdzenia te nie mogą być kwestionowane przez osobę, która wydała świadectwo, lub w której imieniu zostało ono wydane. Świadectwo takie powinno również określać materiał jądrowy, do którego zabezpieczenia ma zastosowanie, oraz powinno zawierać oświadczenie kompetentnego organu państwowego Państwa Urządzenia stwierdzające, iż wymieniona osoba jest osobą eksploatującą w rozumieniu niniejszej Konwencji.

Artykuł IV

1. Odpowiedzialność osoby eksploatującej za szkodę jądrową jest, w rozumieniu niniejszej Konwencji, odpowiedzialnością absolutną.

2. Jeżeli osoba eksploatująca udowodni, że szkoda wynikła całkowicie lub częściowo na skutek rażącego zaniedbania osoby, która doznała szkody, albo na skutek działania lub zaniechania tej osoby, popełnionego z zamiarem wyrządzenia szkody, właściwy sąd może, o

ile jego prawo tak przewiduje, zwolnić całkowicie lub częściowo osobę eksploatującą z obowiązku zapłaty odszkodowania w zakresie szkody doznanej przez osobę poszkodowaną.

3. Na podstawie postanowień niniejszej Konwencji nie można przypisać odpowiedzialności osobie eksploatującej, jeżeli wykaże ona, że szkoda jądrowa jest bezpośrednio spowodowana konfliktem zbrojnym, działaniem wojennym, wojną domową lub powstaniem.

4. Jeżeli zarówno szkoda jądrowa, jak i szkoda inna niż szkoda jądrowa zostały spowodowane przez wypadek jądrowy albo łącznie przez wypadek jądrowy i jedno lub większą liczbę innych zdarzeń, ta szkoda inna niż szkoda jądrowa będzie dla celów niniejszej Konwencji uważana za szkodę jądrową spowodowaną przez wypadek jądrowy w zakresie, w jakim nie można jej rozsądnie oddzielić od szkody jądrowej. Jeżeli jednak szkoda została spowodowana łącznie przez wypadek jądrowy objęty postanowieniami niniejszej Konwencji i przez emisję promieniowania jonizującego nieobjętego tymi postanowieniami, żadne postanowienia niniejszej Konwencji nie ograniczają lub w inny sposób nie naruszają odpowiedzialności jakiegokolwiek osoby, która może ponosić odpowiedzialność w związku z taką emisją promieniowania jonizującego, zarówno co do osoby, która doznała szkody jądrowej, jak i co do sposobu regresu współudziału.

5. Na podstawie niniejszej Konwencji, osoba eksploatująca nie ponosi odpowiedzialności za szkodę jądrową:

- a) w samym urządzeniu jądrowym lub w innym urządzeniu jądrowym, włączając w to urządzenie jądrowe w budowie, na terenie lokalizacji takiego urządzenia oraz
- b) wyrządzoną w każdym mieniu znajdującym się na tym samym terenie, które jest lub ma być wykorzystane w związku z każdym takim urządzeniem.

6. Odszkodowanie za szkodę spowodowaną w środkach transportu, w których znajdował się w chwili wypadku jądrowego związany z nim materiał jądrowy, nie będzie powodowało zmniejszenia odpowiedzialności osoby eksploatującej w odniesieniu do innej szkody, do kwoty mniejszej niż 150 milionów SDR, albo każdej wyższej kwoty ustalonej przez prawodawstwo Umawiającej się Strony, albo kwoty ustalonej zgodnie z punktem c) ustępu 1 artykułu V.

7. Żadne postanowienie niniejszej Konwencji nie dotyczy odpowiedzialności osoby fizycznej za szkodę jądrową, za którą osoba eksploatująca, na mocy ustępu 3 lub 5 niniejszego artykułu, nie ponosi odpowiedzialności na podstawie niniejszej Konwencji, i którą to szkodę ta osoba fizyczna spowodowała działaniem lub zaniechaniem, popełnionym z zamiarem spowodowania szkody.

Artykuł V

1. Odpowiedzialność osoby eksploatującej z tytułu każdego pojedynczego wypadku jądrowego może być ograniczona przez Państwo Urządzenia:

- a) do kwoty nie mniejszej niż 300 milionów SDR albo
- b) do kwoty nie mniejszej niż 150 milionów SDR, z zastrzeżeniem, że przy przekroczeniu tej wartości do kwoty nie mniejszej niż 300 milionów SDR, zostaną przez to Państwo udostępnione fundusze publiczne na zrekompensowanie szkody jądrowej, albo

- c) przez okres najwyżej 15 lat od daty wejścia w życie niniejszego Protokołu – do przejściowej kwoty, nie mniejszej niż 100 milionów SDR, w odniesieniu do wypadku jądrowego zaistniałego w tym okresie. Kwota mniejsza niż 100 milionów SDR może być ustalona pod warunkiem, że Państwo udostępni fundusze publiczne na wypłatę odszkodowań za szkodę jądrową w wysokości pomiędzy tą mniejszą kwotą a kwotą 100 milionów SDR.

2. Niezależnie od ustępu 1 niniejszego artykułu, Państwo Urządzenia, uwzględniając charakter urzędnictwa jądrowego lub substancji jądrowej, związanych z wypadkiem, oraz przewidując prawdopodobne konsekwencje wynikające z wypadku, może ustanowić niższą kwotę odpowiedzialności osoby eksploatującej pod warunkiem, że w żadnym przypadku tak ustalona kwota nie będzie niższa niż 5 milionów SDR, i pod warunkiem, że Państwo Urządzenia zapewni, że fundusze publiczne będą dostępne do wysokości kwoty określonej zgodnie z ustępem 1.

3. Kwoty ustalone przez Państwo Urządzenia odpowiedzialnej osoby eksploatującej zgodnie z postanowieniem ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu i ustępu 6 artykułu IV będą miały zastosowanie, gdziekolwiek wydarzy się wypadek jądrowy.

Artykuł V A

1. Odsetki i koszty zasądzone przez sąd w postępowaniu o odszkodowanie za szkodę jądrową będą płatne dodatkowo do kwot, o których mowa w artykule V.

2. Kwoty wymienione w artykule V i ustępie 6 artykułu IV mogą być przeliczane na walutę narodową, w liczbach zaokrąglonych.

Artykuł V B

Każda Umawiająca się Strona zapewni, że osoby, które doznały szkody, mogą dochodzić swoich praw do odszkodowania bez konieczności wszczynania odrębnych postępowań stosownych do pochodzenia funduszy przeznaczonych na takie odszkodowania.

Artykuł V C

1. Jeżeli sądy sprawujące jurysdykcję są sądami Umawiającej się Strony, innej niż Państwo Urządzenia, fundusze publiczne wymagane zgodnie z punktami b) i c) ustępu 1 artykułu V i ustępu 1 artykułu VII, jak również odsetki i koszty zasądzone przez sąd, mogą być udostępnione przez wyżej wskazaną Umawiającą się Stronę. Państwo Urządzenia zwróci drugiej Umawiającej się Stronie każdą wypłaconą kwotę. Obie Umawiające się Strony uzgodnią procedurę zwrotu.

2. Jeżeli sądy sprawujące jurysdykcję są sądami Umawiającej się Strony, innej niż Państwo Urządzenia, Umawiająca się Strona, której sądy sprawują jurysdykcję, przedsięwzięcie wszystkie potrzebne środki w celu umożliwienia Państwu Urządzenia interweniowania w postępowaniu i uczestniczenia w każdym porozumieniu dotyczącym odszkodowania.

Artykuł V D

1. Dyrektor Generalny Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej zwoła zgromadzenie Umawiających się Stron w celu wprowadzenia poprawek dotyczących granic odpowiedzialności, o których mowa w artykule V, jeżeli jedna trzecia Umawiających się Stron wyrazi takie życzenie.

2. Poprawki będą przyjmowane większością dwóch trzecich Umawiających się Stron obecnych i głosujących pod warunkiem, że co najmniej połowa Umawiających się Stron będzie obecna w czasie głosowania.

3. Rozważając propozycję zmiany dotyczącej granic odpowiedzialności, zgromadzenie Umawiających się Stron weźmie pod uwagę, między innymi, ryzyko szkody wynikającej z wypadku jądrowego, zmiany wartości pieniężnych oraz pojemność rynku ubezpieczeniowego.

4.

a) Każda zmiana, przyjęta zgodnie z ustępem 2 niniejszego artykułu, będzie przedstawiona przez Dyrektora Generalnego Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej do akceptacji wszystkim Umawiającym się Stronom. Zmianę uznaje się za przyjętą po upływie 18 miesięcy od jej notyfikowania pod warunkiem, że co najmniej jedna trzecia Umawiających się Stron w momencie przyjęcia zmiany przez zgromadzenie poinformowała Dyrektora Generalnego MAEA, że zmianę przyjmuje. Zmiana, przyjęta zgodnie z niniejszym punktem, wchodzi w życie w odniesieniu do Umawiających się Stron, które ją przyjęły, po upływie 12 miesięcy od jej przyjęcia.

b) Jeżeli przez okres 18 miesięcy od dnia przedstawienia do przyjęcia zmiana nie zostanie przyjęta zgodnie z punktem a), zostanie ona uznana za odrzuconą.

5. W odniesieniu do każdej Umawiającej się Strony przyjmującej zmianę po jej przyjęciu, ale przed jej wejściem w życie, albo po jej wejściu w życie zgodnie z ustępem 4 niniejszego artykułu, zmiana wejdzie w życie po upływie 12 miesięcy od jej przyjęcia przez tę Umawiającą się Stronę.

6. Państwo, które zostanie Stroną niniejszej Konwencji po wejściu w życie zmiany zgodnie z ustępem 4 niniejszego artykułu, przy braku wyrażenia przez to Państwo odmiennego zamiaru, będzie:

a) uważane za Stronę tak zmienionej Konwencji oraz

b) uważane za Stronę niezmienionej Konwencji w stosunku do każdego Państwa będącego Stroną niezwiązaną zmianą.

Artykuł VI

1.

a) Prawo do odszkodowania na podstawie niniejszej Konwencji wygasa, jeżeli powództwo nie zostanie wniesione:

(i) w odniesieniu do utraty życia lub uszkodzenia ciała – w ciągu trzydziestu lat od daty wypadku jądrowego,

(ii) w odniesieniu do innych szkód – w ciągu dziesięciu lat od daty wypadku jądrowego.

b) Jednakże, jeżeli zgodnie z prawem Państwa Urządzenia odpowiedzialność osoby eksploatującej jest objęta ubezpieczeniem lub innym zabezpieczeniem finansowym, włącznie z funduszami Państwa, przez dłuższy okres czasu, prawo

sądu właściwego może przewidzieć, że prawo do odszkodowania przeciwko osobie eksploatującej wygaśnie dopiero po upływie tego dłuższego okresu, który nie przekroczy okresu, w jakim jej odpowiedzialność jest objęta zabezpieczeniem zgodnym z prawem Państwa Urządzenia.

- c) Powództwa o odszkodowanie z tytułu utraty życia i uszkodzenia ciała lub - zgodnie z rozszerzeniem objętym punktem b) niniejszego ustępu - z tytułu innej szkody, które wniesione zostaną po okresie dziesięciu lat od daty wypadku jądrowego, w żadnym wypadku nie naruszają praw do odszkodowania zgodnego z niniejszą Konwencją jakiegokolwiek osoby, która przed upływem tego okresu wystąpiła z powództwem przeciwko osobie eksploatującej.

2. SKREŚLONY

3. Prawa do odszkodowania wynikające z Konwencji ulegają przedawnieniu lub wygaśnięciu, zgodnie z prawem sądu właściwego, jeżeli powództwo nie zostanie wniesione w ciągu trzech lat od daty, w której osoba poszkodowana dowiedziała się lub postępując właściwie powinna była się dowiedzieć o szkodzie oraz o osobie eksploatującej odpowiedzialnej za szkodę, pod warunkiem, że okresy ustanowione zgodnie z punktami a) i b) ustępu 1 niniejszego artykułu nie zostaną przekroczone.

4. Jeżeli prawo sądu właściwego nie stanowi inaczej, każda osoba, która występuje z roszczeniem w związku ze szkodą jądrową i która wytoczy powództwo o odszkodowanie w terminie zgodnym z postanowieniami niniejszego artykułu, może zmienić swoje roszczenie z uwagi na każde zwiększenie szkody, nawet po upływie tego okresu, pod warunkiem jednak, że nie zostało wydane prawomocne orzeczenie w sprawie.

5. W wypadku, gdy zgodnie z postanowieniami punktu b) ustępu 3 artykułu XI zostanie uzgodniona jurysdykcja i wniosek zostanie złożony w ciągu okresu mającego zastosowanie, zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu, w którejkolwiek z Umawiających się Stron uprawnionych do określenia jurysdykcji, lecz okres pozostający po takim określeniu jest krótszy niż sześć miesięcy, termin, w którym można wytoczyć powództwo, będzie wynosił sześć miesięcy, licząc od dnia tego określenia.

Artykuł VII

1.

- a) Osoba eksploatująca powinna posiadać ubezpieczenie lub inne zabezpieczenie finansowe pokrywające jej odpowiedzialność za szkodę jądrową w takiej wysokości, takiego rodzaju i na takich warunkach, jakie określi Państwo Urządzenia. Państwo Urządzenia zapewni pokrycie roszczeń odszkodowawczych za szkodę jądrową, skierowanych przeciwko osobie eksploatującej, dostarczając niezbędnych funduszy w zakresie, w jakim wysokość ubezpieczenia lub innego zabezpieczenia finansowego jest niewystarczająca na zaspokojenie tych roszczeń, lecz nie wyższa od granicy, w wypadku jej ustalenia, zgodnie z postanowieniami artykułu V. Jeżeli odpowiedzialność osoby eksploatującej jest nieograniczona, Państwo Urządzenia może ustanowić granicę finansowego zabezpieczenia odpowiedzialnej osoby eksploatującej pod warunkiem, że granica ta nie jest niższa od 300 milionów SDR. Państwo Urządzenia zapewni pokrycie roszczeń odszkodowawczych za szkodę jądrową, skierowanych przeciwko osobie eksploatującej, w zakresie, w jakim wysokość finansowego zabezpieczenia jest niewystarczająca na zaspokojenie tych roszczeń, jednak nie wyższym od kwoty finansowego zabezpieczenia, które ma być zapewnione zgodnie z niniejszym ustępem.

- b) Niezależnie od punktu a) niniejszego ustępu Państwo Urządzenia, w którym odpowiedzialność osoby eksploatującej jest nieograniczona, uwzględniając charakter urządzenia jądrowego lub stosowanych substancji promieniotwórczych oraz możliwe następstwa tego wypadku, może ustalić niższą kwotę finansowego zabezpieczenia osoby eksploatującej pod warunkiem, że w żadnym wypadku kwota tak ustalona nie będzie mniejsza niż 5 milionów SDR, oraz pod warunkiem, że Państwo Urządzenia zapewni pokrycie roszczeń odszkodowawczych za szkodę jądrową, skierowanych przeciwko osobie eksploatującej, dostarczając niezbędnych funduszy w zakresie, w jakim wysokość ubezpieczenia lub innego zabezpieczenia finansowego jest niewystarczająca na zaspokojenie tych roszczeń, i do wysokości granicy przewidzianej zgodnie z punktem a) niniejszego ustępu.

2. Żadne postanowienia ustępu 1 niniejszego artykułu nie wymagają od Umawiającej się Strony lub jej części składowych, takich jak stany lub republiki, posiadania ubezpieczenia lub innego zabezpieczenia finansowego na pokrycie ich odpowiedzialności jako osób eksploatujących.

3. Fundusze pochodzące z ubezpieczenia, innych form zabezpieczenia finansowego lub dostarczone przez Państwo Urządzenia, zgodnie z postanowieniami ustępu 1 niniejszego artykułu lub punktów b) i c) ustępu 1 artykułu V, będą przeznaczone wyłącznie na odszkodowanie należne na podstawie postanowień niniejszej Konwencji.

4. Żaden ubezpieczyciel ani poręczyciel finansowy nie może zawiesić lub anulować ubezpieczenia albo innego zabezpieczenia finansowego przewidzianego w postanowieniach ustępu 1 niniejszego artykułu bez uprzedniego dwumiesięcznego zawiadomienia na piśmie właściwej władzy państwowej albo - jeśli to ubezpieczenie lub inne zabezpieczenie finansowe odnosi się do przewozu materiału jądrowego - w ciągu trwania danego przewozu.

Artykuł VIII

1. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszej Konwencji, charakter, forma i zakres odszkodowania, jak również jego właściwy podział, będą regulowane przez prawo sądu właściwego.

2. Z zastrzeżeniem zastosowania zasady zawartej w punkcie c) ustępu 1 artykułu VI, jeżeli, w odniesieniu do roszczeń dochodzonych przeciwko osobie eksploatującej, szkoda podlegająca zaspokojeniu zgodnie z niniejszą Konwencją przewyższa lub prawdopodobnie przewyższy najwyższą kwotę udostępnianą zgodnie z ustępem 1 artykułu V, pierwszeństwo w podziale odszkodowania przysługuje roszczeniom z tytułu utraty życia lub uszkodzenia ciała.

Artykuł IX

1. Jeżeli przepisy dotyczące społecznych lub państwowych ubezpieczeń zdrowotnych, ubezpieczeń społecznych, zabezpieczeń społecznych, odszkodowań pracowniczych lub systemu odszkodowań z tytułu chorób zawodowych obejmują odszkodowanie za szkodę jądrową, prawa uprawnionych w ramach tych systemów do uzyskania odszkodowania na podstawie postanowień niniejszej Konwencji i praw regresu przeciwko odpowiedzialnej osobie eksploatującej zostaną, z zastrzeżeniem postanowień niniejszej Konwencji,

określone przez prawo Umawiającej się Strony, w której systemy takie zostały ustanowione, lub przez regulacje prawne organizacji międzynarodowej, która ustanowiła takie systemy.

2.

- a) Jeżeli osoba będąca obywatelem Umawiającej się Strony, inna niż osoba eksploatująca, zapłaci odszkodowanie za szkodę jądrową na podstawie umowy międzynarodowej lub na podstawie przepisów prawa państwa niebędącego stroną niniejszej Konwencji, to osoba taka, na podstawie postanowień niniejszej Konwencji, nabywa – przez podstawienie – prawa osoby w ten sposób zaspokojonej w swoich żądaniach do wysokości zapłaconej kwoty. Żadna osoba nie może tą drogą nabyć prawa w zakresie, w jakim osoba eksploatująca posiada, na podstawie postanowień niniejszej Konwencji, prawo regresu wobec tej osoby.
- b) Żadne postanowienia niniejszej Konwencji nie wykluczają możliwości, aby osoba eksploatująca, która zapłaciła odszkodowanie za szkodę jądrową ze środków spoza funduszy uzyskanych zgodnie z postanowieniami ustępu 1 artykułu VII, dochodziła, zgodnie z tymi postanowieniami, od osoby dostarczającej zabezpieczenia finansowego albo od Państwa Urządzenia, zwrotu kwoty, którą osoba w ten sposób zaspokojona w swoich żądaniach uzyskaby na podstawie postanowień niniejszej Konwencji, do wysokości zapłaconej kwoty.

Artykuł X

Osoba eksploatująca posiada prawo regresu tylko:

- a) jeżeli jest to wyraźnie przewidziane przez umowę zawartą na piśmie lub
- b) jeżeli wypadek jądrowy zaistniał w wyniku działania lub zaniechania, popełnionych z zamiarem wyrządzenia szkody; prawo to przysługuje wobec osoby fizycznej, która z takim zamiarem działała lub zaniechała działania.

Prawo regresu przewidywane niniejszym artykułem może również być rozszerzone na korzyść Państwa Urządzenia w zakresie, w jakim udostępniło ono fundusze publiczne zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji.

Artykuł XI

1. Z wyjątkiem przypadku, gdy postanowienia niniejszego artykułu stanowią inaczej, jurysdykcja w sprawach określonych w postanowieniach artykułu II przysługuje tylko sądom Umawiającej się Strony, na której terytorium wypadek jądrowy miał miejsce.

1bis. Jeżeli wypadek jądrowy miał miejsce na obszarze wyłącznej strefy ekonomicznej Umawiającej się Strony lub - jeżeli taka strefa nie została ustanowiona - na obszarze nie wykraczającym poza granice wyłącznej strefy ekonomicznej, gdyby taka miała zostać ustanowiona, jurysdykcja w sprawach powództw dotyczących szkody jądrowej wynikającej z wypadku jądrowego przysługuje, dla celów niniejszej Konwencji, tylko sądom tej Strony. Poprzednie zdanie będzie stosowane, jeżeli Umawiająca się Strona powiadomiła depozytariusza o takim obszarze przed zaistnieniem wypadku jądrowego. Nie należy interpretować niniejszego ustępu jako zezwalającego na zastosowanie jurysdykcji w sposób niezgodny z międzynarodowym prawem morskim, łącznie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza.

2. Gdy wypadek jądrowy miał miejsca poza terytorium którejkolwiek Umawiającej się Strony lub poza obszarem, o którym powiadomienie przekazane zostało stosownie do ustępu 1bis, albo gdy miejsce zaistnienia wypadku jądrowego nie może być określone ponad wszelką wątpliwość, jurysdykcja w tych sprawach przysługuje sądom Państwa Urządzenia osoby eksploatującej, ponoszącej odpowiedzialność.

3. Jeżeli na podstawie postanowień ustępu 1, 1bis lub 2 niniejszego artykułu jurysdykcja przysługiwałaby sądom więcej niż jednej Umawiającej się Strony, jurysdykcja ta przysługuje:

- a) jeżeli wypadek jądrowy miał miejsce częściowo poza terytorium Umawiającej się Strony i częściowo na terytorium jednej Umawiającej się Strony – sądom tej ostatniej oraz
- b) w pozostałych przypadkach – sądom tej Umawiającej się Strony, która zostanie określona w drodze porozumienia między Umawiającymi się Stronami, których sądy byłby właściwe rozstrzygać w takich sprawach na podstawie postanowień ustępu 1, 1bis lub 2 niniejszego artykułu.

4. Umawiająca się Strona, której sądy sprawują jurysdykcję, zapewni, że tylko jeden z jej sądów będzie właściwy w sprawach każdego wypadku jądrowego.

Artykuł XI A

Umawiająca się Strona, której sądy sprawują jurysdykcję, zapewni, by w odniesieniu do powództw o odszkodowanie za szkodę jądrową:

- a) każde Państwo mogło wystąpić z powództwem na rzecz osób, które doznały szkody jądrowej i które są obywatelami tego Państwa, mają zamieszkanie albo siedzibę na jego terytorium, i które się na to zgodziły oraz
- b) każda osoba mogła wystąpić z powództwem w celu dochodzenia, zgodnie z niniejszą Konwencją, swoich praw nabytych przez podstawienie albo cesję.

Artykuł XII

1. Orzeczenie, nie podlegające już zwykłej procedurze odwoławczej, wydane przez sąd Umawiającej się Strony, który sprawuje jurysdykcję, zostanie uznane, za wyjątkiem przypadku:

- a) gdy orzeczenie uzyskano przez oszustwo,
- b) gdy stronie, przeciwko której orzeczenie zostało wydane, nie dano należytej możliwości przedstawienia swojego stanowiska albo
- c) gdy orzeczenie jest sprzeczne z polityką Umawiającej się Strony, na której terytorium ma nastąpić uznanie tego orzeczenia, albo gdy orzeczenie to jest niezgodne z podstawowymi zasadami sprawiedliwości.

2. Orzeczenie uznane zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, po przedstawieniu go do wykonania zgodnie z formalnymi wymogami prawa Umawiającej się Strony, w której występuje się o jego wykonanie, będzie wykonalne tak, jak orzeczenie sądu tej

Umawiającej się Strony. Meritum roszczenia, co do którego wydano orzeczenie, nie będzie przedmiotem dalszych postępowań.

Artykuł XIII

1. Niniejsza Konwencja i stosowane na jej podstawie prawo wewnętrzne powinny być stosowane bez jakiegokolwiek dyskryminacji z uwagi na obywatelstwo, miejsce zamieszkania lub pobytu.

2. Niezależnie od ustępu 1 niniejszego artykułu, w zakresie, w jakim odszkodowanie za szkodę jądrową przewyższa 150 milionów SDR, prawodawstwo Państwa Urządzenia może odstąpić od postanowień niniejszej Konwencji odnoszących się do szkody jądrowej doznanej na terytorium lub w strefie morskiej, utworzonej zgodnie z międzynarodowym prawem morskim, innego Państwa, które, w chwili wypadku, ma na takim terytorium urządzenie jądrowe, w zakresie, w jakim to Państwo nie zapewnia wzajemnych korzyści w równorzędnej wysokości.

Artykuł XIV

Przed sądami właściwymi, zgodnie z postanowieniami artykułu XI, nie można powoływać się, z wyjątkiem środków egzekucyjnych, na immunitety jurysdykcyjne wynikające z prawa wewnętrznego lub prawa międzynarodowego.

Artykuł XV

Umawiające się Strony podejmą właściwe środki w celu zapewnienia, aby odszkodowanie za szkodę jądrową, odsetki i koszty zasądzone przez sąd w związku ze szkodą, ubezpieczenie i premie reasekuracyjne oraz fundusze uzyskane w drodze ubezpieczenia, reasekuracji lub inne zabezpieczenie finansowe albo fundusze dostarczone przez Państwo Urządzenia, zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji, były swobodnie przekazywane w walucie Umawiającej się Strony, na której terytorium szkoda została wyrządzona, oraz Umawiającej się Strony, na której terytorium wierzyciel ma swoją stałą siedzibę, a w zakresie ubezpieczenia lub premii reasurakcyjnej i płatności - w walucie określonej w umowie ubezpieczeniowej lub reasekuracyjnej.

Artykuł XVI

Żadna osoba nie będzie uprawniona do uzyskania odszkodowania na podstawie niniejszej Konwencji w zakresie, w którym uzyskała odszkodowanie za tę samą szkodę jądrową na podstawie innej konwencji międzynarodowej o odpowiedzialności cywilnej w dziedzinie energii jądrowej.

Artykuł XVII

Żadne postanowienie niniejszej Konwencji nie narusza możliwości stosowania między jej stronami jakichkolwiek obowiązujących porozumień lub konwencji międzynarodowych o odpowiedzialności w dziedzinie energii jądrowej, jak też takich porozumień lub konwencji otwartych do podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia w dniu, w którym niniejsza Konwencja została otwarta do podpisania.

Artykuł XVIII

Niniejsza Konwencja nie narusza praw i zobowiązań Umawiającej się Strony wynikających z ogólnych norm prawa międzynarodowego publicznego.

Artykuł XIX

1. Każda Umawiająca się Strona zawierająca porozumienie zgodne z postanowieniami punktu b) ustępu 3 artykułu XI powinna niezwłocznie dostarczyć Dyrektorowi Generalnemu Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej kopię tego porozumienia dla informacji i rozpowszechnienia go wśród innych Umawiających się Stron.

2. Umawiające się Strony dostarczają Dyrektorowi Generalnemu odpisy ich odnośnych ustaw i innych przepisów prawnych dotyczących spraw objętych zakresem niniejszej Konwencji dla informacji i rozpowszechniania ich wśród innych Umawiających się Stron.

Artykuł XX

SKREŚLONY

Artykuł XX A

1. W przypadku sporu między Umawiającymi się Stronami, dotyczącego interpretacji lub stosowania niniejszej Konwencji, strony sporu przeprowadzą konsultacje w celu rozwiązania sporu w drodze negocjacji lub za pomocą każdego innego, przez nieakceptowanego, pokojowego środka służącego do rozwiązywania sporów.

2. Jeżeli spór o charakterze, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, nie może zostać rozstrzygnięty w ciągu sześciu miesięcy od wniosku o przeprowadzenie konsultacji zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, na wniosek którejkolwiek strony sporu zostanie on poddany arbitrażowi lub przedstawiony Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości do rozstrzygnięcia. W razie poddania sporu arbitrażowi, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od daty wniosku strony sporu nie będą w stanie uzgodnić organizacji arbitrażu, strona może poprosić Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości lub Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych o wyznaczenie jednego lub więcej arbitrów. W przypadku sprzecznych wniosków stron sporu, pierwszeństwo przysługuje wnioskowi złożonemu Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

3. Przy ratyfikacji, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu do niniejszej Konwencji Państwo może oświadczyć, że nie czuje się związane jedną albo obiema procedurami rozwiązywania sporów, przewidzianymi w ustępie 2 niniejszego artykułu. Pozostałe Umawiające się Strony nie będą związane procedurą rozwiązywania sporów, przewidzianą w ustępie 2 niniejszego artykułu, wobec Umawiającej się Strony, której takie oświadczenie pozostaje w mocy.

4. Umawiająca się Strona, która złożyła oświadczenie zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, może w dowolnym czasie wycofać je poprzez powiadomienie depozytariusza.

Artykuł XXI

SKREŚLONY

Artykuł XXII

SKREŚLONY

Artykuł XXIII

SKREŚLONY

Artykuł XXIV

SKREŚLONY

Artykuł XXV

SKREŚLONY

Artykuł XXVI

Dyrektor Generalny Międzynarodowej Agencji Atomowej zwoła konferencję w celu rozważenia rewizji niniejszej Konwencji w jakimkolwiek czasie po upływie okresu pięciu lat od dnia jej wejścia w życie, jeżeli jedna trzecia ogólnej liczby Umawiających się Stron zgłosi taki wniosek.

Artykuł XXVII

SKREŚLONY

Artykuł XXVIII

Niniejsza Konwencja zostanie zarejestrowana przez Dyrektora Generalnego Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, zgodnie z postanowieniami artykułu 103 Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł XXIX

SKREŚLONY

08/71EP

PROTOCOL TO AMEND THE VIENNA CONVENTION
ON CIVIL LIABILITY FOR NUCLEAR DAMAGE

THE STATES PARTIES TO THIS PROTOCOL,

CONSIDERING that it is desirable to amend the Vienna Convention on Civil Liability for Nuclear Damage of 21 May 1963, to provide for broader scope, increased amount of liability of the operator of a nuclear installation and enhanced means for securing adequate and equitable compensation,

HAVE AGREED as follows,

ARTICLE 1

The Convention which the provisions of this Protocol amend is the Vienna Convention on Civil Liability for Nuclear Damage of 21 May 1963, hereinafter referred to as the "1963 Vienna Convention".

ARTICLE 2

Article I of the 1963 Vienna Convention is amended as follows:

1. Paragraph 1(j) is amended as follows:
  - (a) the word "and" is deleted at the end of sub-paragraph (ii) and is inserted at the end of sub-paragraph (iii).

(b) a new sub-paragraph (iv) is added as follows:

- (iv) such other installations in which there are nuclear fuel or radioactive products or waste as the Board of Governors of the International Atomic Energy Agency shall from time to time determine;

2. Paragraph 1(k) is replaced by the following text:

(k) "Nuclear Damage" means -

- (i) loss of life or personal injury;
- (ii) loss of or damage to property;

and each of the following to the extent determined by the law of the competent court -

- (iii) economic loss arising from loss or damage referred to in sub-paragraph (i) or (ii), insofar as not included in those sub-paragraphs, if incurred by a person entitled to claim in respect of such loss or damage;
- (iv) the costs of measures of reinstatement of impaired environment, unless such impairment is insignificant, if such measures are actually taken or to be taken, and insofar as not included in sub-paragraph (ii);
- (v) loss of income deriving from an economic interest in any use or enjoyment of the environment, incurred as a result of a significant impairment of that environment, and insofar as not included in sub-paragraph (ii);
- (vi) the costs of preventive measures, and further loss or damage caused by such measures;
- (vii) any other economic loss, other than any caused by the impairment of the environment, if permitted by the general law on civil liability of the competent court,

in the case of subparagraphs (i) to (v) and (vii) above, to the extent that the loss or damage arises out of or results from ionizing radiation emitted by any source of radiation inside a nuclear installation, or emitted from nuclear fuel or radioactive products or waste in, or of nuclear material coming from, originating in, or sent to, a nuclear installation, whether so arising from the radioactive properties of such matter, or from a combination of radioactive properties with toxic, explosive or other hazardous properties of such matter.

3. Paragraph 1(l) is replaced by the following text:

(l) "Nuclear incident" means any occurrence or series of occurrences having the same origin which causes nuclear damage or, but only with respect to preventive measures, creates a grave and imminent threat of causing such damage.

4. After paragraph 1(l) four new paragraphs 1(m), 1(n), 1(o) and 1(p) are added as follows:

(m) "Measures of reinstatement" means any reasonable measures which have been approved by the competent authorities of the State where the measures were taken, and which aim to reinstate or restore damaged or destroyed components of the environment, or to introduce, where reasonable, the equivalent of these components into the environment. The law of the State where the damage is suffered shall determine who is entitled to take such measures.

(n) "Preventive measures" means any reasonable measures taken by any person after a nuclear incident has occurred to prevent or minimize damage referred to in sub-paragraphs (k)(i) to (v) or (vii), subject to any approval of the competent authorities required by the law of the State where the measures were taken.

- (o) "Reasonable measures" means measures which are found under the law of the competent court to be appropriate and proportionate having regard to all the circumstances, for example -
- (i) the nature and extent of the damage incurred or, in the case of preventive measures, the nature and extent of the risk of such damage;
  - (ii) the extent to which, at the time they are taken, such measures are likely to be effective; and
  - (iii) relevant scientific and technical expertise.
- (p) "Special Drawing Right", hereinafter referred to as SDR, means the unit of account defined by the International Monetary Fund and used by it for its own operations and transactions.

5. Paragraph 2 is replaced by the following text:

2. An Installation State may, if the small extent of the risks involved so warrants, exclude any nuclear installation or small quantities of nuclear material from the application of this Convention, provided that -

- (a) with respect to nuclear installations, criteria for such exclusion have been established by the Board of Governors of the International Atomic Energy Agency and any exclusion by an Installation State satisfies such criteria; and
- (b) with respect to small quantities of nuclear material, maximum limits for the exclusion of such quantities have been established by the Board of Governors of the International Atomic Energy Agency and any exclusion by an Installation State is within such established limits.

The criteria for the exclusion of nuclear installations and the maximum limits for the exclusion of small quantities of nuclear material shall be reviewed periodically by the Board of Governors.

ARTICLE 3

After Article I of the 1963 Vienna Convention two new Articles I A and I B are added as follows:

ARTICLE I A

1. This Convention shall apply to nuclear damage wherever suffered.
2. However, the legislation of the Installation State may exclude from the application of this Convention damage suffered -
  - (a) in the territory of a non-Contracting State; or
  - (b) in any maritime zones established by a non-Contracting State in accordance with the international law of the sea.
3. An exclusion pursuant to paragraph 2 of this Article may apply only in respect of a non-Contracting State which at the time of the incident -
  - (a) has a nuclear installation in its territory or in any maritime zones established by it in accordance with the international law of the sea; and
  - (b) does not afford equivalent reciprocal benefits.
4. Any exclusion pursuant to paragraph 2 of this Article shall not affect the rights referred to in sub-paragraph (a) of paragraph 2 of Article IX and any exclusion pursuant to paragraph 2(b) of this Article shall not extend to damage on board or to a ship or an aircraft.

ARTICLE I B

This Convention shall not apply to nuclear installations used for non-peaceful purposes.

ARTICLE 4

Article II of the 1963 Vienna Convention is amended as follows:

1. At the end of paragraph 3(a) the following text is added:

The Installation State may limit the amount of public funds made available per incident to the difference, if any, between the amounts hereby established and the amount established pursuant to paragraph 1 of Article V.

2. At the end of paragraph 4 the following text is added:

The Installation State may limit the amount of public funds made available as provided for in sub-paragraph (a) of paragraph 3 of this Article.

3. Paragraph 6 is replaced by the following text:

6. No person shall be liable for any loss or damage which is not nuclear damage pursuant to sub-paragraph (k) of paragraph 1 of Article I but which could have been determined as such pursuant to the provisions of that sub-paragraph.

ARTICLE 5

After the first sentence in Article III of the 1963 Vienna Convention the following text is added:

However, the Installation State may exclude this obligation in relation to carriage which takes place wholly within its own territory.

ARTICLE 6

Article IV of the 1963 Vienna Convention is amended as follows:

1. Paragraph 3 is replaced by the following text:

3. No liability under this Convention shall attach to an operator if he proves that the nuclear damage is directly due to an act of armed conflict, hostilities, civil war or insurrection.

2. Paragraph 5 is replaced by the following text:

5. The operator shall not be liable under this Convention for nuclear damage -

(a) to the nuclear installation itself and any other nuclear installation, including a nuclear installation under construction, on the site where that installation is located; and

(b) to any property on that same site which is used or to be used in connection with any such installation.

3. Paragraph 6 is replaced by the following text:

6. Compensation for damage caused to the means of transport upon which the nuclear material involved was at the time of the nuclear incident shall not have the effect of reducing the liability of the operator in respect of other damage to an amount less than either 150 million SDRs, or any higher amount established by the legislation of a Contracting Party, or an amount established pursuant to sub-paragraph (c) of paragraph 1 of Article V.

4. Paragraph 7 is replaced by the following text:

7. Nothing in this Convention shall affect the liability of any individual for nuclear damage for which the operator, by virtue of paragraph 3 or 5 of this Article, is not liable under this Convention and which that individual caused by an act or omission done with intent to cause damage.

ARTICLE 7

1. The text of Article V of the 1963 Vienna Convention is replaced by the following text:

1. The liability of the operator may be limited by the Installation State for any one nuclear incident, either -

- (a) to not less than 300 million SDRs; or
- (b) to not less than 150 million SDRs provided that in excess of that amount and up to at least 300 million SDRs public funds shall be made available by that State to compensate nuclear damage; or
- (c) for a maximum of 15 years from the date of entry into force of this Protocol, to a transitional amount of not less than 100 million SDRs in respect of a nuclear incident occurring within that period. An amount lower than 100 million SDRs may be established, provided that public funds shall be made available by that State to compensate nuclear damage between that lesser amount and 100 million SDRs.

2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, the Installation State, having regard to the nature of the nuclear installation or the nuclear substances involved and to the likely consequences of an incident originating therefrom, may establish a lower amount

of liability of the operator, provided that in no event shall any amount so established be less than 5 million SDRs, and provided that the Installation State ensures that public funds shall be made available up to the amount established pursuant to paragraph 1.

3. The amounts established by the Installation State of the liable operator in accordance with paragraphs 1 and 2 of this Article and paragraph 6 of Article IV shall apply wherever the nuclear incident occurs.

2. After Article V, four new Articles V A, V B, V C and V D are added as follows:

ARTICLE V A

1. Interest and costs awarded by a court in actions for compensation of nuclear damage shall be payable in addition to the amounts referred to in Article V.

2. The amounts mentioned in Article V and paragraph 6 of Article IV may be converted into national currency in round figures.

ARTICLE V B

Each Contracting Party shall ensure that persons suffering damage may enforce their rights to compensation without having to bring separate proceedings according to the origin of the funds provided for such compensation.

ARTICLE V C

1. If the courts having jurisdiction are those of a Contracting Party other than the Installation State, the public funds required under sub-paragraphs (b) and (c) of paragraph 1 of Article V and under paragraph 1 of Article VII, as well as interest and costs awarded by a court, may be made available by the first-named Contracting Party. The Installation State shall reimburse to the other Contracting Party any such sums paid. These two Contracting Parties shall agree on the procedure for reimbursement.

2. If the courts having jurisdiction are those of a Contracting Party other than the

Installation State, the Contracting Party whose courts have jurisdiction shall take all measures necessary to enable the Installation State to intervene in proceedings and to participate in any settlement concerning compensation.

ARTICLE V D

1. A meeting of the Contracting Parties shall be convened by the Director General of the International Atomic Energy Agency to amend the limits of liability referred to in Article V if one-third of the Contracting Parties express a desire to that effect.
2. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the Contracting Parties present and voting, provided that at least one-half of the Contracting Parties shall be present at the time of the voting.
3. When acting on a proposal to amend the limits, the meeting of the Contracting Parties shall take into account, inter alia, the risk of damage resulting from a nuclear incident, changes in the monetary values, and the capacity of the insurance market.
4. (a) Any amendment adopted in accordance with paragraph 2 of this Article shall be notified by the Director General of the IAEA to all Contracting Parties for acceptance. The amendment shall be considered accepted at the end of a period of 18 months after it has been notified provided that at least one-third of the Contracting Parties at the time of the adoption of the amendment by the meeting have communicated to the Director General of the IAEA that they accept the amendment. An amendment accepted in accordance with this paragraph shall enter into force 12 months after its acceptance for those Contracting Parties which have accepted it.

(b) If, within a period of 18 months from the date of notification for acceptance, an amendment has not been accepted in accordance with subparagraph (a), the amendment shall be considered rejected.
5. For each Contracting Party accepting an amendment after it has been accepted

but not entered into force or after its entry into force in accordance with paragraph 4 of this Article, the amendment shall enter into force 12 months after its acceptance by that Contracting Party.

6. A State which becomes a Party to this Convention after the entry into force of an amendment in accordance with paragraph 4 of this Article shall, failing an expression of a different intention by that State -

- (a) be considered as a Party to this Convention as so amended; and
- (b) be considered as a Party to the unamended Convention in relation to any State Party not bound by the amendment.

ARTICLE 8

Article VI of the 1963 Vienna Convention is amended as follows:

1. Paragraph 1 is replaced by the following text:
  1. (a) Rights of compensation under this Convention shall be extinguished if an action is not brought within -
    - (i) with respect to loss of life and personal injury, thirty years from the date of the nuclear incident;
    - (ii) with respect to other damage, ten years from the date of the nuclear incident.
  - (b) If, however, under the law of the Installation State, the liability of the operator is covered by insurance or other financial security including State funds for a longer period, the law of the competent court may provide that rights of compensation against the operator shall only be extinguished after such a longer period which shall not exceed the period for which his

liability is so covered under the law of the Installation State.

- (c) Actions for compensation with respect to loss of life and personal injury or, pursuant to an extension under sub-paragraph (b) of this paragraph with respect to other damage, which are brought after a period of ten years from the date of the nuclear incident shall in no case affect the rights of compensation under this Convention of any person who has brought an action against the operator before the expiry of that period.

2. Paragraph 2 is deleted.

3. Paragraph 3 is replaced by the following text:

3. Rights of compensation under the Convention shall be subject to prescription or extinction, as provided by the law of the competent court, if an action is not brought within three years from the date on which the person suffering damage had knowledge or ought reasonably to have had knowledge of the damage and of the operator liable for the damage, provided that the periods established pursuant to sub-paragraphs (a) and (b) of paragraph 1 of this Article shall not be exceeded.

ARTICLE 9

Article VII is amended as follows:

1. In paragraph 1, the following two sentences are added at the end of the paragraph and the paragraph so amended becomes sub-paragraph (a) of that paragraph:

Where the liability of the operator is unlimited, the Installation State may establish a limit of the financial security of the operator liable, provided that such limit is not lower than 300 million SDRs. The Installation State shall ensure the payment of claims for compensation for nuclear damage which have been established against the operator to the extent that the yield of the financial security is inadequate to satisfy such claims,

but not in excess of the amount of the financial security to be provided under this paragraph.

2. A new sub-paragraph (b) is added to paragraph 1 as follows:

(b) Notwithstanding sub-paragraph (a) of this paragraph, where the liability of the operator is unlimited, the Installation State, having regard to the nature of the nuclear installation or the nuclear substances involved and to the likely consequences of an incident originating therefrom, may establish a lower amount of financial security of the operator, provided that in no event shall any amount so established be less than 5 million SDRs, and provided that the Installation State ensures the payment of claims for compensation for nuclear damage which have been established against the operator by providing necessary funds to the extent that the yield of insurance or other financial security is inadequate to satisfy such claims, and up to the limit provided pursuant to sub-paragraph (a) of this paragraph.

3. In paragraph 3, the words "or sub-paragraphs (b) and (c) of paragraph 1 of Article V" are inserted after the words "of this Article".

ARTICLE 10

Article VIII of the 1963 Vienna Convention is amended as follows:

1. The text of Article VIII becomes paragraph 1 of that Article.

2. A new paragraph 2 is added as follows:

2. Subject to application of the rule of sub-paragraph (c) of paragraph 1 of Article VI, where in respect of claims brought against the operator the damage to be compensated under this Convention exceeds, or is likely to exceed, the maximum amount made available pursuant to paragraph 1 of Article V, priority in the distribution

of the compensation shall be given to claims in respect of loss of life or personal injury.

ARTICLE 11

In Article X of the 1963 Vienna Convention, a new sentence is added at the end of the Article as follows:

The right of recourse provided for under this Article may also be extended to benefit the Installation State insofar as it has provided public funds pursuant to this Convention.

ARTICLE 12

Article XI of the 1963 Vienna Convention is amended as follows:

1. A new paragraph 1bis is added as follows:

1bis. Where a nuclear incident occurs within the area of the exclusive economic zone of a Contracting Party or, if such a zone has not been established, in an area not exceeding the limits of an exclusive economic zone, were one to be established, jurisdiction over actions concerning nuclear damage from that nuclear incident shall, for the purposes of this Convention, lie only with the courts of that Party. The preceding sentence shall apply if that Contracting Party has notified the Depositary of such area prior to the nuclear incident. Nothing in this paragraph shall be interpreted as permitting the exercise of jurisdiction in a manner which is contrary of the international law of the sea, including the United Nations Convention on the Law of the Sea.

2. Paragraph 2 is replaced by the following text:

2. Where a nuclear incident does not occur within the territory of any Contracting Party, or within an area notified pursuant to paragraph 1bis, or where the place of the nuclear incident cannot be determined with certainty, jurisdiction over such actions shall lie with the courts of the Installation State of the operator liable.

3. In paragraph 3, first line, and in sub-paragraph (b), after the figure "1", insert ", 1bis".

4. A new paragraph 4 is added as follows:

4. The Contracting Party whose courts have jurisdiction shall ensure that only one of its courts shall have jurisdiction in relation to any one nuclear incident.

ARTICLE 13

After Article XI a new Article XI A is added as follows:

ARTICLE XI A

The Contracting Party whose courts have jurisdiction shall ensure that in relation to actions for compensation of nuclear damage -

- (a) any State may bring an action on behalf of persons who have suffered nuclear damage, who are nationals of that State or have their domicile or residence in its territory, and who have consented thereto; and
- (b) any person may bring an action to enforce rights under this Convention acquired by subrogation or assignment.

ARTICLE 14

The text of Article XII of the 1963 Vienna Convention is replaced by the following text:

ARTICLE XII

1. A judgment that is no longer subject to ordinary forms of review entered by a court of a Contracting Party having jurisdiction shall be recognized, except -

- (a) where the judgment was obtained by fraud;
- (b) where the party against whom the judgment was pronounced was not given a fair opportunity to present his case; or
- (c) where the judgment is contrary to the public policy of the Contracting Party within the territory of which recognition is sought, or is not in accord with fundamental standards of justice.

2. A judgment which is recognized under paragraph 1 of this Article shall, upon being presented for enforcement in accordance with the formalities required by the law of the Contracting Party where enforcement is sought, be enforceable as if it were a judgment of a court of that Contracting Party. The merits of a claim on which the judgment has been given shall not be subject to further proceedings.

ARTICLE 15

Article XIII of the 1963 Vienna Convention is amended as follows:

1. The text of Article XIII becomes paragraph 1 of that Article.

2. A new paragraph 2 is added as follows:

2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, insofar as compensation for nuclear damage is in excess of 150 million SDRs, the legislation of the Installation State may derogate from the provisions of this Convention with respect to nuclear damage suffered in the territory, or in any maritime zone established in accordance with the international law of the sea, of another State which at the time of the incident, has a nuclear installation in such territory, to the extent that it does not afford reciprocal benefits of an equivalent amount.

ARTICLE 16

The text of Article XVIII of the 1963 Vienna Convention is replaced by the following text:

This Convention shall not affect the rights and obligations of a Contracting Party under the general rules of public international law.

ARTICLE 17

After Article XX of the 1963 Vienna Convention a new Article XX A is added as follows:

ARTICLE XX A

1. In the event of a dispute between Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Convention, the parties to the dispute shall consult with a view to the settlement of the dispute by negotiation or by any other peaceful means of settling disputes acceptable to them.

2. If a dispute of this character referred to in paragraph 1 of this Article cannot be settled within six months from the request for consultation pursuant to paragraph 1 of

this Article, it shall, at the request of any party to such dispute, be submitted to arbitration or referred to the International Court of Justice for decision. Where a dispute is submitted to arbitration, if, within six months from the date of the request, the parties to the dispute are unable to agree on the organization of the arbitration, a party may request the President of the International Court of Justice or the Secretary-General of the United Nations to appoint one or more arbitrators. In cases of conflicting requests by the parties to the dispute, the request to the Secretary-General of the United Nations shall have priority.

3. When ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, a State may declare that it does not consider itself bound by either or both of the dispute settlement procedures provided for in paragraph 2 of this Article. The other Contracting Parties shall not be bound by a dispute settlement procedure provided for in paragraph 2 of this Article with respect to a Contracting Party for which such a declaration is in force.

4. A Contracting Party which has made a declaration in accordance with paragraph 3 of this Article may at any time withdraw it by notification to the depositary.

ARTICLE 18

1. Articles XX to XXV, paragraphs 2, 3 and paragraph number "1." of Article XXVI, Articles XXVII and XXIX of the 1963 Vienna Convention are deleted.

2. The 1963 Vienna Convention and this Protocol shall, as between the Parties to this Protocol, be read and interpreted together as one single text that may be referred to as the 1997 Vienna Convention on Civil Liability for Nuclear Damage.

ARTICLE 19

1. A State which is a Party to this Protocol but not a Party to the 1963 Vienna Convention shall be bound by the provisions of that Convention as amended by this Protocol in relation to other States Parties hereto, and failing an expression of a different intention by that State

at the time of deposit of an instrument referred to in Article 20 shall be bound by the provisions of the 1963 Vienna Convention in relation to States which are only Parties thereto.

2. Nothing in this Protocol shall affect the obligations of a State which is a Party both to the 1963 Vienna Convention and to this Protocol with respect to a State which is a Party to the 1963 Vienna Convention but not a Party to this Protocol.

ARTICLE 20

1. This Protocol shall be open for signature by all States at the Headquarters of the International Atomic Energy Agency in Vienna from 29 September 1997 until its entry into force.

2. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval by States which have signed it.

3. After its entry into force, any State which has not signed this Protocol may accede to it.

4. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Director General of the International Atomic Energy Agency, who shall be the depositary of this Protocol.

ARTICLE 21

1. This Protocol shall enter into force three months after the date of deposit of the fifth instrument of ratification, acceptance or approval.

2. For each State ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol after the deposit of the fifth instrument of ratification, acceptance or approval, this Protocol shall enter into force three months after the date of deposit by such State of the appropriate instrument.

ARTICLE 22

1. Any Contracting Party may denounce this Protocol by written notification to the depositary.
2. Denunciation shall take effect one year after the date on which the notification is received by the depositary.
3. As between the Parties to this Protocol, denunciation by any of them of the 1963 Vienna Convention in accordance with its Article XXVI shall not be construed in any way as denunciation of the 1963 Vienna Convention as amended by this Protocol.
4. Notwithstanding a denunciation of this Protocol by a Contracting Party pursuant to this Article, the provisions of this Protocol shall continue to apply to any nuclear damage caused by a nuclear incident occurring before such denunciation takes effect.

ARTICLE 23

The depositary shall promptly notify States Parties and all other States of:

- (a) each signature of this Protocol;
- (b) each deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- (c) the entry into force of this Protocol;
- (d) any notification received pursuant to paragraph 1 bis of Article XI;
- (e) requests for the convening of a revision conference pursuant to Article XXVI of the 1963 Vienna Convention and for a meeting of the Contracting Parties pursuant to Article V D of the 1963 Vienna Convention as amended by this Protocol;

- (f) notifications of denunciations received pursuant to Article 22 and other pertinent notifications relating to this Protocol.

ARTICLE 24

1. The original of this Protocol, of which Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the depositary.
2. The International Atomic Energy Agency shall establish the consolidated text of the 1963 Vienna Convention as amended by this Protocol in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages as set forth in the annex to this Protocol.
3. The depositary shall communicate to all States the certified true copies of this Protocol together with the consolidated text of the 1963 Vienna Convention as amended by this Protocol.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

Done at Vienna, the twelfth day of September, one thousand nine hundred and ninety-seven.

Stwierdzam zgodność
fotokopii z oryginałem/odpisem

Warszawa, dnia 15.12.2006 r.

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU
PRAWNO-TRAKTATOWEGO

Janusz Łącki

1997 Vienna Convention on Civil Liability for Nuclear Damage

Consolidated text of the Vienna Convention on Civil Liability for Nuclear Damage of 21 May 1963 as amended by the Protocol of 12 September 1997)

THE CONTRACTING PARTIES,

HAVING RECOGNIZED the desirability of establishing some minimum standards to provide financial protection against damage resulting from certain peaceful uses of nuclear energy,

BELIEVING that a convention on civil liability for nuclear damage would also contribute to the development of friendly relations among nations, irrespective of their differing constitutional and social systems,

HAVE DECIDED to conclude a convention for such purposes, and thereto have agreed as follows -

Article I.

1. For the purposes of this Convention -

- a. "Person" means any individual, partnership, any private or public body whether corporate or not, any international organization enjoying legal personality under the law of the Installation State, and any State or any of its constituent sub-divisions.
- b. "National of a Contracting Party" includes a Contracting Party or any of its constituent sub-divisions, a partnership, or any private or public body whether corporate or not established within the territory of a Contracting Party.
- c. "Operator", in relation to a nuclear installation, means the person designated or recognized by the Installation State as the operator of that installation.
- d. "Installation State", in relation to a nuclear installation, means the Contracting Party within whose territory that installation is situated or, if it is not situated within the territory of any State, the Contracting Party by which or under the authority of which the nuclear installation is operated.
- e. "Law of the competent court" means the law of the court having jurisdiction under this Convention, including any rules of such law relating to conflict of laws.
- f. "Nuclear fuel" means any material which is capable of producing energy by a self-sustaining chain process of nuclear fission.

- g. "Radioactive products or waste" means any radioactive material produced in, or any material made radioactive by exposure to the radiation incidental to, the production or utilization of nuclear fuel, but does not include radioisotopes which have reached the final stage of fabrication so as to be usable for any scientific, medical, agricultural, commercial or industrial purpose.
- h. "Nuclear material" means -
- i. nuclear fuel, other than natural uranium and depleted uranium, capable of producing energy by a self-sustaining chain process of nuclear fission outside a nuclear reactor, either alone or in combination with some other material; and
  - ii. radioactive products or waste.
- i. "Nuclear reactor" means any structure containing nuclear fuel in such an arrangement that a self-sustaining chain process of nuclear fission can occur therein without an additional source of neutrons.
- j. "Nuclear installation" means -
- . any nuclear reactor other than one with which a means of sea or air transport is equipped for use as a source of power, whether for propulsion thereof or for any other purpose;
    - i. any factory using nuclear fuel for the production of nuclear material, or any factory for the processing of nuclear material, including any factory for the re-processing of irradiated nuclear fuel; and
    - ii. any facility where nuclear material is stored, other than storage incidental to the carriage of such material; and
    - iii. such other installations in which there are nuclear fuel or radioactive products or waste as the Board of Governors of the International Atomic Energy Agency shall from time to time determine;

provided that the Installation State may determine that several nuclear installations of one operator which are located at the same site shall be considered as a single nuclear installation.

k. "Nuclear damage" means -

loss of life, any personal injury;

- i. loss of or damage to property;

and each of the following to the extent determined by the law of the competent court -

- ii. economic loss arising from loss or damage referred to in sub-paragraph (i) or (ii), insofar as not included in those sub-paragraphs, if incurred by a person entitled to claim in respect of such loss or damage;
  - iii. the costs of measures of reinstatement of impaired environment, unless such impairment is insignificant, if such measures are actually taken or to be taken, and insofar as not included in sub-paragraph (ii);
  - iv. loss of income deriving from an economic interest in any use or enjoyment of the environment, incurred as a result of a significant impairment of that environment, and insofar as not included in sub-paragraph (ii);
  - v. the costs of preventive measures, and further loss or damage caused by such measures;
  - vi. any other economic loss, other than any caused by the impairment of the environment, if permitted by the general law on civil liability of the competent court;
  - vii. in the case of sub-paragraphs (i) to (v) and (vii) above, to the extent that the loss or damage arises out of or results from ionizing radiation emitted by any source of radiation inside a nuclear installation, or emitted from nuclear fuel or radioactive products or waste in, or of nuclear material coming from, originating in, or sent to, a nuclear installation, whether so arising from the radioactive properties of such matter, or from a combination of radioactive properties with toxic, explosive or other hazardous properties of such matter.
- l. "Nuclear incident" means any occurrence or series of occurrences having the same origin which causes nuclear damage or, but only with respect to preventive measures, creates a grave and imminent threat of causing such damage.
- m. "Measures of reinstatement" means any reasonable measures which have been approved by the competent authorities of the State where the measures were taken, and which aim to reinstate or restore damaged or destroyed components of the environment, or to introduce, where reasonable, the equivalent of these components into the environment. The law of the State where the damage is suffered shall determine who is entitled to take such measures.
- n. "Preventive measures" means any reasonable measures taken by any person after a nuclear incident has occurred to prevent or minimize damage referred to in sub-paragraphs (k)(i) to (v) or (vii), subject to any approval of the competent authorities required by the law of the State where the measures were taken.

- o. "Reasonable measures" means measures which are found under the law of the competent court to be appropriate and proportionate having regard to all the circumstances, for example -
    - . the nature and extent of the damage incurred or, in the case of preventive measures, the nature and extent of the risk of such damage;
      - i. the extent to which, at the time they are taken, such measures are likely to be effective; and
      - ii. relevant scientific and technical expertise.
  - p. "Special Drawing Right", hereinafter referred to as SDR, means the unit of account defined by the International Monetary Fund and used by it for its own operations and transactions.
2. An Installation State may, if the small extent of the risks involved so warrants, exclude any nuclear installation or small quantities of nuclear material from the application of this Convention, provided that -
- . with respect to nuclear installations, criteria for such exclusion have been established by the Board of Governors of the International Atomic Energy Agency and any exclusion by an Installation State satisfies such criteria; and
    - a. with respect to small quantities of nuclear material, maximum limits for the exclusion of such quantities have been established by the Board of Governors of the International Atomic Energy Agency and any exclusion by an Installation State is within such established limits.

The criteria for the exclusion of nuclear installations and the maximum limits for the exclusion of small quantities of nuclear material shall be reviewed periodically by the Board of Governors.

Article I A

1. This Convention shall apply to nuclear damage wherever suffered.
2. However, the legislation of the Installation State may exclude from the application of this Convention damage suffered -
  - a. in the territory of a non-Contracting State; or
  - b. in any maritime zones established by a non-Contracting State in accordance with the international law of the sea.

3. An exclusion pursuant to paragraph 2 of this Article may apply only in respect of a non-Contracting State which at the time of the incident -
  - has a nuclear installation in its territory or in any maritime zones established by it in accordance with the international law of the sea; and
    - a. does not afford equivalent reciprocal benefits.
4. Any exclusion pursuant to paragraph 2 of this Article shall not affect the rights referred to in sub-paragraph (a) of paragraph 2 of Article IX and any exclusion pursuant to paragraph 2(b) of this Article shall not extend to damage on board or to a ship or an aircraft.

Article I B

This Convention shall not apply to nuclear installations used for non-peaceful purposes.

Article II

1. The operator of a nuclear installation shall be liable for nuclear damage upon proof that such damage has been caused by a nuclear incident -
  - a. in his nuclear installation; or
  - b. involving nuclear material coming from or originating in his nuclear installation, and occurring -
    - i. before liability with regard to nuclear incidents involving the nuclear material has been assumed, pursuant to the express terms of a contract in writing, by the operator of another nuclear installation;
    - ii. in the absence of such express terms, before the operator of another nuclear installation has taken charge of the nuclear material; or
    - iii. where the nuclear material is intended to be used in a nuclear reactor with which a means of transport is equipped for use as a source of power, whether for propulsion thereof or for any other purpose, before the person duly authorized to operate such reactor has taken charge of the nuclear material; but
    - iv. where the nuclear material has been sent to a person within the territory of a non-Contracting State, before it has been unloaded from the means of transport by which it has arrived in the territory of that non-Contracting State;

- c. involving nuclear material sent to his nuclear installation, and occurring
  - . after liability with regard to nuclear incidents involving the nuclear material has been assumed by him, pursuant to the express terms of a contract in writing, from the operator of another nuclear installation;
  - i. in the absence of such express terms, after he has taken charge of the nuclear material; or
  - ii. after he has taken charge of the nuclear material from a person operating a nuclear reactor with which a means of transport is equipped for use as a source of power, whether for propulsion thereof or for any other purpose; but
  - iii. where the nuclear material has, with the written consent of the operator, been sent from a person within the territory of a non-Contracting State, only after it has been loaded on the means of transport by which it is to be carried from the territory of that State;

provided that, if nuclear damage is caused by a nuclear incident occurring in a nuclear installation and involving nuclear material stored therein incidentally to the carriage of such material, the provisions of sub-paragraph (a) of this paragraph shall not apply where another operator or person is solely liable pursuant to the provisions of sub-paragraph (b) or (c) of this paragraph.

- 2. The Installation State may provide by legislation that, in accordance with such terms as may be specified therein, a carrier of nuclear material or a person handling radioactive waste may, at his request and with the consent of the operator concerned, be designated or recognized as operator in the place of that operator in respect of such nuclear material or radioactive waste respectively. In this case such carrier or such person shall be considered, for all the purposes of this Convention, as an operator of a nuclear installation situated within the territory of that State.
- 3.
  - . Where nuclear damage engages the liability of more than one operator, the operators involved shall, in so far as the damage attributable to each operator is not reasonably separable, be jointly and severally liable. The Installation State may limit the amount of public funds made available per incident to the difference, if any, between the amounts hereby established and the amount established pursuant to paragraph 1 of Article V.
  - a. Where a nuclear incident occurs in the course of carriage of nuclear material, either in one and the same means of transport, or, in the case of storage incidental to the carriage, in one and the same nuclear installation, and causes nuclear damage which engages the liability of more than one operator, the total liability shall not exceed the highest amount applicable with respect to any one of them pursuant to Article V.

- b. In neither of the cases referred to in sub-paragraphs (a) and (b) of this paragraph shall the liability of any one operator exceed the amount applicable with respect to him pursuant to Article V.
4. Subject to the provisions of paragraph 3 of this Article, where several nuclear installations of one and the same operator are involved in one nuclear incident, such operator shall be liable in respect of each nuclear installation involved up to the amount applicable with respect to him pursuant to Article V. The Installation State may limit the amount of public funds made available as provided for in sub-paragraph (a) of paragraph 3 of this Article.
5. Except as otherwise provided in this Convention, no person other than the operator shall be liable for nuclear damage. This, however, shall not affect the application of any international convention in the field of transport in force or open for signature, ratification or accession at the date on which this Convention is opened for signature.
6. No person shall be liable for any loss or damage which is not nuclear damage pursuant to sub-paragraph (k) of paragraph 1 of Article I but which could have been determined as such pursuant to the provisions of that sub-paragraph.
7. Direct action shall lie against the person furnishing financial security pursuant to Article VII, if the law of the competent court so provides.

Article III

The operator liable in accordance with this Convention shall provide the carrier with a certificate issued by or on behalf of the insurer or other financial guarantor furnishing the financial security required pursuant to Article VII. However, the Installation State may exclude this obligation in relation to carriage which takes place wholly within its own territory. The certificate shall state the name and address of that operator and the amount, type and duration of the security, and these statements may not be disputed by the person by whom or on whose behalf the certificate was issued. The certificate shall also indicate the nuclear material in respect of which the security applies and shall include a statement by the competent public authority of the Installation State that the person named is an operator within the meaning of this Convention.

Article IV

1. The liability of the operator for nuclear damage under this Convention shall be absolute.
2. If the operator proves that the nuclear damage resulted wholly or partly either from the gross negligence of the person suffering the damage or from an act or omission of such person done with intent to cause damage, the competent court may, if its law so provides, relieve the operator wholly or partly from his obligation to pay compensation in respect of the damage suffered by such person.

3. No liability under this Convention shall attach to an operator if he proves that the nuclear damage is directly due to an act of armed conflict, hostilities, civil war or insurrection.
4. Whenever both nuclear damage and damage other than nuclear damage have been caused by a nuclear incident or jointly by a nuclear incident and one or more other occurrences, such other damage shall, to the extent that it is not reasonably separable from the nuclear damage, be deemed, for the purposes of this Convention, to be nuclear damage caused by that nuclear incident. Where, however, damage is caused jointly by a nuclear incident covered by this Convention and by an emission of ionizing radiation not covered by it, nothing in this Convention shall limit or otherwise affect the liability, either as regards any person suffering nuclear damage or by way of recourse or contribution, of any person who may be held liable in connection with that emission of ionizing radiation.
5. The operator shall not be liable under this Convention for nuclear damage -
  - a. to the nuclear installation itself or any other nuclear installation, including a nuclear installation under construction, on the site where that installation is located; and
  - b. to any property on that same site which is used or to be used in connection with any such installation.
6. Compensation for damage caused to the means of transport upon which the nuclear material is involved was at the time of the nuclear incident shall not have the effect of reducing the liability of the operator in respect of other damage to an amount less than either 150 million SDRs, or any higher amount established by the legislation of a Contracting Party, or an amount established pursuant to sub-paragraph (c) of paragraph 1 of Article V.
7. Nothing in this Convention shall affect the liability of any individual for nuclear damage for which the operator, by virtue of paragraph 3 or 5 of this Article, is not liable under this Convention and which that individual caused by an act or omission done with intent to cause damage.

Article V

1. The liability of the operator may be limited by the Installation State for any one nuclear incident, either -
  - a. to not less than 300 million SDRs; or
  - b. to not less than 150 million SDRs provided that in excess of that amount and up to at least 300 million SDRs public funds shall be made available by that State to compensate nuclear damage; or

- c. for a maximum of 15 years from the date of entry into force of this Protocol, to a transitional amount of not less than 100 million SDRs in respect of a nuclear incident occurring within that period. An amount lower than 100 million SDRs may be established, provided that public funds shall be made available by that State to compensate nuclear damage between that lesser amount and 100 million SDRs.
2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, the Installation State, having regard to the nature of the nuclear installation or the nuclear substances involved and to the likely consequences of an incident originating therefrom, may establish a lower amount of liability of the operator, provided that in no event shall any amount so established be less than 5 million SDRs, and provided that the Installation State ensures that public funds shall be made available up to the amount established pursuant to paragraph 1.
3. The amounts established by the Installation State of the liable operator in accordance with paragraphs 1 and 2 of this Article and paragraph 6 of Article IV shall apply wherever the nuclear incident occurs.

Article V A

1. Interest and costs awarded by a court in actions for compensation of nuclear damage shall be payable in addition to the amounts referred to in Article V.
2. The amounts mentioned in Article V and paragraph 6 of Article IV may be converted into national currency in round figures.

Article V B

Each Contracting Party shall ensure that persons suffering damage may enforce their rights to compensation without having to bring separate proceedings according to the origin of the funds provided for such compensation.

Article V C

1. If the courts having jurisdiction are those of a Contracting Party other than the Installation State, the public funds required under sub-paragraphs (b) and (c) of paragraph 1 of Article V and under paragraph 1 of Article VII, as well as interest and costs awarded by a court, may be made available by the first-named Contracting Party. The Installation State shall reimburse to the other Contracting party any such sums paid. These two Contracting Parties shall agree on the procedure for reimbursement.
2. If the courts having jurisdiction are those of a Contracting Party other than the Installation State, the Contracting Party whose courts have jurisdiction shall take all measures necessary to enable the Installation State to intervene in proceedings and to participate in any settlement concerning compensation.

Article V D

1. A meeting of the Contracting Parties shall be convened by the Director General of the International Atomic Energy Agency to amend the limits of liability referred to in Article V if one-third of the Contracting Parties express a desire to that effect.
2. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the Contracting Parties present and voting, provided that at least one-half of the Contracting Parties shall be present at the time of the voting.
3. When acting on a proposal to amend the limits, the meeting of the Contracting Parties shall take into account, *inter alia*, the risk of damage resulting from a nuclear incident, changes in the monetary values, and the capacity of the insurance market.
4.
  - a. Any amendment adopted in accordance with paragraph 2 of this Article shall be notified by the Director General of the IAEA to all Contracting Parties for acceptance. The amendment shall be considered accepted at the end of a period of 18 months after it has been notified provided that at least one-third of the Contracting Parties at the time of the adoption of the amendment by the meeting have communicated to the Director General of the IAEA that they accept the amendment. An amendment accepted in accordance with this paragraph shall enter into force 12 months after its acceptance for those Contracting Parties which have accepted it.
  - b. If, within a period of 18 months from the date of notification for acceptance, an amendment has not been accepted in accordance with sub-paragraph (a), the amendment shall be considered rejected.
5. For each Contracting Party accepting an amendment after it has been accepted but not entered into force or after its entry into force in accordance with paragraph 4 of this Article, the amendment shall enter into force 12 months after its acceptance by that Contracting Party.
6. A State which becomes a Party to this Convention after the entry into force of an amendment in accordance with paragraph 4 of this Article shall, failing an expression of a different intention by that State
  - . be considered as a Party to this Convention as so amended; and
  - a. be considered as a Party to the unamended Convention in relation to any State Party not bound by the amendment.

Article VI

1.
  - a. Rights of compensation under this Convention shall be extinguished if an action is not brought within -

- i. with respect to loss of life and personal injury, thirty years from the date of the nuclear incident;
- ii. with respect to other damage, ten years from the date of the nuclear incident.

b. If, however, under the law of the Installation State, the liability of the operator is covered by insurance or other financial security including State funds for a longer period, the law of the competent court may provide that rights of compensation against the operator shall only be extinguished after such a longer period which shall not exceed the period for which his liability is so covered under the law of the Installation State.

- c. Actions for compensation with respect to loss of life and personal injury or, pursuant to an extension under sub-paragraph (b) of this paragraph with respect to other damage, which are brought after a period of ten years from the date of the nuclear incident shall in no case affect the rights of compensation under this Convention of any person who has brought an action against the operator before the expiry of that period.

2. Deleted.

3. Rights of compensation under the Convention shall be subject to prescription or extinction, as provided by the law of the competent court, if an action is not brought within three years from the date on which the person suffering damage had knowledge or ought reasonably to have had knowledge of the damage and of the operator liable for the damage, provided that the periods established pursuant to sub-paragraphs (a) and (b) of paragraph 1 of this Article shall not be exceeded.
4. Unless the law of the competent court otherwise provides, any person who claims to have suffered nuclear damage and who has brought an action for compensation within the period applicable pursuant to this Article may amend his claim to take into account any aggravation of the damage, even after the expiry of that period, provided that final judgement has not been entered.
5. Where jurisdiction is to be determined pursuant to sub-paragraph (b) of paragraph 3 of Article XI and a request has been made within the period applicable pursuant to this Article to any one of the Contracting Parties empowered so to determine, but the time remaining after such determination is less than six months, the period within which an action may be brought shall be six months, reckoned from the date of such determination.

Article VII

1.
  - a. The operator shall be required to maintain insurance or other financial security covering his liability for nuclear damage in such amount, of such type and in such terms as the Installation State shall specify. The Installation State shall ensure the payment of claims for compensation for nuclear damage which have been established against the operator by providing the necessary funds to the extent that the yield of insurance or other financial security is inadequate to satisfy such claims, but not in excess of the limit, if any, established pursuant to Article V. Where the liability of the operator is unlimited, the Installation State may establish a limit of the financial security of the operator liable, provided that such limit is not lower than 300 million SDRs. The Installation State shall ensure the payment of claims for compensation for nuclear damage which have been established against the operator to the extent that the yield of the financial security is inadequate to satisfy such claims, but not in excess of the amount of the financial security to be provided under this paragraph.
    - b. Notwithstanding sub-paragraph (a) of this paragraph, where the liability of the operator is unlimited, the Installation State, having regard to the nature of the nuclear installation or the nuclear substances involved and to the likely consequences of an incident originating therefrom, may establish a lower amount of financial security of the operator, provided that in no event shall any amount so established be less than 5 million SDRs, and provided that the Installation State ensures the payment of claims for compensation for nuclear damage which have been established against the operator by providing necessary funds to the extent that the yield of insurance or other financial security is inadequate to satisfy such claims, and up to the limit provided pursuant to sub-paragraph (a) of this paragraph.
2. Nothing in paragraph 1 of this Article shall require a Contracting Party or any of its constituent sub-divisions, such as States or Republics, to maintain insurance or other financial security to cover their liability as operators.
3. The funds provided by insurance, by other financial security or by the Installation State pursuant to paragraph 1 of this Article or sub-paragraphs (b) and (c) of paragraph 1 of Article V shall be exclusively available for compensation due under this Convention.
4. No insurer or other financial guarantor shall suspend or cancel the insurance or other financial security provided pursuant to paragraph 1 of this Article without giving notice in writing of at least two months to the competent public authority or, in so far as such insurance or other financial security relates to the carriage of nuclear material, during the period of the carriage in question.

Article VIII

1. Subject to the provisions of this Convention, the nature, form and extent of the compensation, as well as the equitable distribution thereof, shall be governed by the law of the competent court.

2. Subject to application of the rule of sub-paragraph (c) of paragraph 1 of Article VI, where in respect of claims brought against the operator the damage to be compensated under this Convention exceeds, or is likely to exceed, the maximum amount made available pursuant to paragraph 1 of Article V, priority in the distribution of the compensation shall be given to claims in respect of loss of life or personal injury.

Article IX

1. Where provisions of national or public health insurance, social insurance, social security, workmen's compensation or occupational disease compensation systems include compensation for nuclear damage, rights of beneficiaries of such systems to obtain compensation under this Convention and rights of recourse by virtue of such systems against the operator liable shall be determined, subject to the provisions of this Convention, by the law of the Contracting Party in which such systems have been established, or by the regulations of the intergovernmental organization which has established such systems.
  - a. If a person who is a national of a Contracting Party, other than the operator, has paid compensation for nuclear damage under an international convention or under the law of a non-Contracting State, such person shall, up to the amount which he has paid, acquire by subrogation the rights under this Convention of the person so compensated. No rights shall be so acquired by any person to the extent that the operator has a right of recourse against such person under this Convention.
  - b. Nothing in this Convention shall preclude an operator who has paid compensation for nuclear damage out of funds other than those provided pursuant to paragraph 1 of Article VII from recovering from the person providing financial security pursuant to that paragraph or from the Installation State, up to the amount he has paid, the sum which the person so compensated would have obtained under this Convention.

Article X

The operator shall have a right of recourse only -

- a. if this is expressly provided for by a contract in writing; or
- b. if the nuclear incident results from an act or omission done with intent to cause damage, against the individual who has acted or omitted to act with such intent.

The right of recourse provided for under this Article may also be extended to benefit the Installation State insofar as it has provided public funds pursuant to this Convention.

Article XI

1. Except as otherwise provided in this Article, jurisdiction over actions under Article II shall lie only with the courts of the Contracting Party within whose territory the nuclear incident occurred.

1bis. Where a nuclear incident occurs within the area of the exclusive economic zone of a Contracting Party or, if such a zone has not been established, in an area not exceeding the limits of an exclusive economic zone, were one to be established, jurisdiction over actions concerning nuclear damage from that nuclear incident shall, for the purposes of this Convention, lie only with the courts of that Party. The preceding sentence shall apply if that Contracting Party has notified the Depositary of such area prior to the nuclear incident. Nothing in this paragraph shall be interpreted as permitting the exercise of jurisdiction in a manner which is contrary to the international law of the sea, including the United Nations Convention on the Law of the Sea.

2. Where a nuclear incident does not occur within the territory of any Contracting Party, or within an area notified pursuant to paragraph 1bis, or where the place of the nuclear incident cannot be determined with certainty, jurisdiction over such actions shall lie with the courts of the Installation State of the operator liable.
3. Where under paragraph 1, 1bis or 2 of this Article, jurisdiction would lie with the courts of more than one Contracting Party, jurisdiction shall lie -
  - a. if the nuclear incident occurred partly outside the territory of any Contracting Party, and partly within the territory of a single Contracting Party, with the courts of the latter; and
  - b. in any other case, with the courts of that Contracting Party which is determined by agreement between the Contracting Parties whose courts would be competent under paragraph 1, 1bis or 2 of this Article.
4. The Contracting Party whose courts have jurisdiction shall ensure that only one of its courts shall have jurisdiction in relation to any one nuclear incident.

Article XI A

The Contracting Party whose courts have jurisdiction shall ensure that in relation to actions for compensation of nuclear damage -

- a. any State may bring an action on behalf of persons who have suffered nuclear damage, who are nationals of that State or have their domicile or residence in its territory, and who have consented thereto; and
- b. any person may bring an action to enforce rights under this Convention acquired by subrogation or assignment.

Article XII

1. A judgment that is no longer subject to ordinary forms of review entered by a court of a Contracting Party having jurisdiction shall be recognized, except -
  - a. where the judgment was obtained by fraud;

- b. where the party against whom the judgment was pronounced was not given a fair opportunity to present his case; or
  - c. where the judgment is contrary to the public policy of the Contracting Party within the territory of which recognition is sought, or is not in accord with fundamental standards of justice.
2. A judgment which is recognized under paragraph 1 of this Article shall, upon being presented for enforcement in accordance with the formalities required by the law of the Contracting Party where enforcement is sought, be enforceable as if it were a judgment of a court of that Contracting Party. The merits of a claim on which the judgment has been given shall not be subject to further proceedings.

Article XIII

1. This Convention and the national law applicable thereunder shall be applied without any discrimination based upon nationality, domicile or residence.
2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, insofar as compensation for nuclear damage is in excess of 150 million SDRs, the legislation of the Installation State may derogate from the provisions of this Convention with respect to nuclear damage suffered in the territory, or in any maritime zone established in accordance with the international law of the sea, of another State which at the time of the incident, has a nuclear installation in such territory, to the extent that it does not afford reciprocal benefits of an equivalent amount.

Article XIV

Except in respect of measures of execution, jurisdictional immunities under rules of national or international law shall not be invoked in actions under this Convention before the courts competent pursuant to Article XI.

Article XV

The Contracting Parties shall take appropriate measures to ensure that compensation for nuclear damage, interest and costs awarded by a court in connection therewith, insurance and reinsurance premiums and funds provided by insurance, reinsurance or other financial security, or funds provided by the Installation State, pursuant to this Convention, shall be freely transferable into the currency of the Contracting Party within whose territory the damage is suffered, and of the Contracting Party within whose territory the claimant is habitually resident, and, as regards insurance or reinsurance premiums and payments, into the currencies specified in the insurance or reinsurance contract.

Article XVI

No person shall be entitled to recover compensation under this Convention to the extent that he has recovered compensation in respect of the same nuclear damage under another international convention on civil liability in the field of nuclear energy.

Article XVII

This Convention shall not, as between the parties to them, affect the application of any international agreements or international conventions on civil liability in the field of nuclear energy in force, or open for signature, ratification or accession at the date on which this Convention is opened for signature.

Article XVIII

This Convention shall not affect the rights and obligations of a Contracting Party under the general rules of public international law.

Article XIX

1. Any Contracting Party entering into an agreement pursuant to subparagraph (b) of paragraph 3 of Article XI shall furnish without delay to the Director General of the International Atomic Energy Agency for information and dissemination to the other Contracting Parties a copy of such agreement.
2. The Contracting Parties shall furnish to the Director General for information and dissemination to the other Contracting Parties copies of their respective laws and regulations relating to matters covered by this Convention.

Article XX

Deleted.

Article XX A

1. In the event of a dispute between Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Convention, the parties to the dispute shall consult with a view to the settlement of the dispute by negotiation or by any other peaceful means of settling disputes acceptable to them.
2. If a dispute of this character referred to in paragraph 1 of this Article cannot be settled within six months from the request for consultation pursuant to paragraph 1 of this Article, it shall, at the request of any party to such dispute, be submitted to arbitration or referred to the International Court of Justice for decision. Where a dispute is submitted to arbitration, if, within six months from the date of the request, the parties to the dispute are unable to agree on the organization of the arbitration, a party may request the President of the International Court of Justice or the Secretary-General of the United Nations to appoint one or more arbitrators. In cases of conflicting requests by the parties to the dispute, the request to the Secretary-General of the United Nations shall have priority.
3. When ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, a State may declare that it does not consider itself bound by either or both of the dispute settlement procedures provided for in paragraph 2 of this Article. The other Contracting Parties shall not be bound by a dispute settlement procedure provided for in paragraph 2 of this Article with respect to a Contracting Party for which such a declaration is in force.

4. A Contracting Party which has made a declaration in accordance with paragraph 3 of this Article may at any time withdraw it by notification to the depositary.

Article XXI

Deleted.

Article XXII

Deleted.

Article XXIII

Deleted.

Article XXIV

Deleted.

Article XXV

Deleted.

Article XXVI

A conference shall be convened by the Director General of the International Atomic Energy Agency at any time after the expiry of a period of five years from the date of the entry into force of this Convention in order to consider the revision thereof, if one-third of the Contracting Parties express a desire to that effect.

Article XXVII

Deleted.

Article XXVIII

This Convention shall be registered by the Director General of the International Atomic Energy Agency in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article XXIX

Deleted.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/1423 /2009/DP/MN

Warszawa, 14 sierpnia 2009 r.

Pan Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o ratyfikacji Protokołu Zmieniającego Konwencję Wiedeńską z 1963 r. o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową, sporządzonego w Wiedniu dnia 12 września 1997 r. , wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo znak RM-10-105-09 z dnia 11 sierpnia br.), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do wiadomości:

Pan Paweł Wojciechowski
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Pan Michael Patric Waligórski
Prezes Państwowej Agencji Atomistyki

12 379/09

SEKRETARZ
RADY MINISTRÓW
2009-08-14

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/1423/2009/DP/MN

Warszawa, 14 sierpnia 2009 r.

Pan Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o ratyfikacji Protokołu Zmieniającego Konwencję Wiedeńską z 1963 r. o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową, sporządzonego w Wiedniu dnia 12 września 1997 r., wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo znak RM-10-105-09 z dnia 11 sierpnia br.), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem.

Do wiadomości:

Pan Paweł Wojciechowski
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Pan Michael Patric Waligórski
Prezes Państwowej Agencji Atomistyki

112 379/09

2009-08-14